

کتاب زیارت آل یس، نظر به مقصد جان هر انسان

مقدمه

کتابی که در اختیار دارید حاصل سخنرانی استاد طاهرزاده در شب پانزده شعبان است، و تلاشی است برای روشن شدن معنی حقیقی ملاقات و رؤیت مقام معنوی حضرت صاحب الامر^ع به همان طریقی که خودشان به ما آموزش داده‌اند، که پس از پیاده شدن سخنرانی از نوار و تصحیح و تکمیل مطالب آن توسط سخنران محترم، به صورت این نوشته در اختیار خوانندگان محترم قرار می‌دهیم.

همچنان که ملاحظه خواهید کرد محتوای زیارت آل یس از معارف فوق العاده بلندی برخوردار است و ضرورت دارد که به کمک شروح مختلف و مفصل بدان پرداخته شود و سخنران محترم با شرح مختصر خود، ما را متوجه این موضوع نموده‌اند، و همچنان که خودشان اظهار می‌دارند در این شرح سعی شده مطالب در نهایت اختصار بیان شود تا اتصال خواننده با اصل متن زیارت محفوظ بماند، ولی چنانچه مایل بودید موضوع را به طور مفصل دنبال کنید به دیگر آثار ایشان در رابطه با معارف مهدویت و مقام واسطه فیض بودن حضرت صاحب الامر رجوع فرمایید.

به امید آن که توانسته باشیم قدمی در احیاء فرهنگ و یاد اهل البیت برداشته باشیم.

باسمه تعالی

معنی حقیقی زیارت یا ملاقات حضرت صاحب الامر^ع به آن صورتی است که خود حضرت به ما آموخته‌اند. آن‌گاه که قبل از آموزش زیارت آل یاسین فرمودند: «هرگاه خواستید توجه کنید به وسیله ما به سوی خدا و به سوی ما، پس بگویید چنان که خدای تعالی فرمود: «سَلَامٌ عَلَیْ آلِ یَسِّ السَّلَامُ عَلَیْکَ یَا دَاعِیَ اللّٰهِ وَ رَبَّانِیَّ آیَاتِهِ ...»». پس چنانچه ملاحظه می‌فرمایید خود حضرت صاحب الامر از طریق زیارت آل یاسین، راه ملاقات با وجود مقدس خود را به ما نشان داده‌اند، عمده درست برخورد کردن با آن راه و رسم است.

در شرح زیارت آل یاسین سعی شده است از طریق آن زیارت به حقیقت معنوی امام^ع نظر کنیم و آن حضرت را با صفات مخصوص به خودشان مورد خطاب قرار دهیم و سپس از امام^ع حیّ و حاضر، جوابی مناسب آن صفات بشنویم.

در این شرح همه تلاش برای تحقق چنین ملاقاتی است. به طوری که بتوانیم حقیقت امام را با تمام صفات ملاقات کنیم و آن حضرت نیز با تمام انوار مخصوص به خود جواب ملاقات ما را بدهند. و معنی ملاقات واقعی که به ما آموزش داده‌اند این نوع ملاقات است که بهره فراوانی نیز به همراه دارد.

خوانندگان عزیز عنایت داشته باشند که سعی شده مطالب در نهایت اختصار بیان شود، لذا شایسته است با دقت هرچه بیشتر به نکات مطرح شده توجه گردد.

طاهرزاده

زیارت آل یس

سَلَامٌ عَلَیْ آلِ یَسِّ السَّلَامُ عَلَیْکَ یَا دَاعِیَ اللّٰهِ وَ رَبَّانِیَّ آیَاتِهِ السَّلَامُ عَلَیْکَ یَا بَابَ اللّٰهِ وَ دِیَانَ دِیْنِهِ السَّلَامُ عَلَیْکَ یَا خَلِیْفَةَ اللّٰهِ وَ نَاصِرَ حَقِّهِ السَّلَامُ عَلَیْکَ یَا حُجَّةَ اللّٰهِ وَ دَلِیلَ إِرَادَتِهِ السَّلَامُ عَلَیْکَ یَا تَالِیَ کِتَابِ اللّٰهِ وَ تَرْجَمَانَهُ السَّلَامُ عَلَیْکَ فِیْ آنَاءِ لَیْلِکَ وَ أَطْرَافِ نَهَارِکَ السَّلَامُ عَلَیْکَ یَا بَقِیَّةَ اللّٰهِ فِیْ أَرْضِهِ السَّلَامُ عَلَیْکَ یَا مِیثَاقَ اللّٰهِ الَّذِیْ أَخَذَهُ وَ وَکَّدَهُ السَّلَامُ عَلَیْکَ یَا وَعْدَ اللّٰهِ الَّذِیْ ضَمَّنَهُ السَّلَامُ عَلَیْکَ أَیُّهَا الْعَلَمُ الْمَنْصُوبُ وَ الْعَلَمُ الْمَضْبُوبُ وَ الْغُوثُ وَ الرَّحْمَةُ الْوَاسِعَةُ وَ عِدَا غَیْرِ مَکْذُوبِ السَّلَامُ عَلَیْکَ حِینَ تَقُومُ السَّلَامُ عَلَیْکَ حِینَ تَقْعُدُ السَّلَامُ عَلَیْکَ حِینَ تَقْرَأُ وَ تُبَیِّنُ السَّلَامُ عَلَیْکَ حِینَ تُصَلِّیْ وَ تَقْنُتُ السَّلَامُ عَلَیْکَ حِینَ تَرُکَعُ وَ تَسْجُدُ السَّلَامُ عَلَیْکَ حِینَ تُهَلِّلُ وَ تُکَبِّرُ السَّلَامُ عَلَیْکَ حِینَ تَحْمَدُ وَ تَسْتَغْفِرُ السَّلَامُ عَلَیْکَ حِینَ تُصَبِّحُ وَ تَمْسِی السَّلَامُ عَلَیْکَ فِی الْلَیْلِ إِذَا یَغْشَى وَ النَّهَارِ إِذَا

تَجَلَّى السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْإِمَامُ الْمَأْمُونُ السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْمُقَدَّمُ الْمَأْمُولُ السَّلَامُ عَلَيْكَ بِجَوَامِعِ السَّلَامِ أَشْهَدُكَ يَا مَوْلَايَ أَنِّي أَشْهَدُ أَنَّ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَ رَسُولُهُ لَا حَبِيبَ إِلَّا هُوَ وَ أَهْلَهُ وَ أَشْهَدُكَ يَا مَوْلَايَ أَنَّ عَلِيًّا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ حُجَّتُهُ وَ الْحَسَنَ حُجَّتَهُ وَ الْحُسَيْنَ حُجَّتَهُ وَ عَلِيَّ بْنَ الْحُسَيْنِ حُجَّتَهُ وَ مُحَمَّدَ بْنَ عَلِيٍّ حُجَّتَهُ وَ جَعْفَرَ بْنَ مُحَمَّدٍ حُجَّتَهُ وَ مُوسَى بْنَ جَعْفَرٍ حُجَّتَهُ وَ عَلِيَّ بْنَ مُوسَى حُجَّتَهُ وَ مُحَمَّدَ بْنَ عَلِيٍّ حُجَّتَهُ وَ عَلِيَّ بْنَ مُحَمَّدٍ حُجَّتَهُ وَ الْحَسَنَ بْنَ عَلِيٍّ حُجَّتَهُ وَ أَشْهَدُ أَنَّكَ حُجَّةُ اللَّهِ أَنْتُمْ الْأَوَّلُ وَ الْآخِرُ وَ أَنَّ رَجْعَتَكُمْ حَقٌّ لَا رَيْبَ فِيهَا يَوْمَ لَا يَنْفَعُ نَفْسًا إِيْمَانُهَا لَمْ تَكُنْ آمَنَتْ مِنْ قَبْلُ أَوْ كَسَبَتْ فِي إِيْمَانِهَا خَيْرًا وَ أَنَّ الْمَوْتَ حَقٌّ وَ أَنَّ نَاكِرًا وَ نَكِيرًا حَقٌّ وَ أَشْهَدُ أَنَّ النَّشْرَ حَقٌّ وَ الْبَعْثَ حَقٌّ وَ أَنَّ الصِّرَاطَ حَقٌّ وَ الْمِرْصَادَ حَقٌّ وَ الْمِيزَانَ حَقٌّ وَ الْحَشَرَ حَقٌّ وَ الْحِسَابَ حَقٌّ وَ الْجَنَّةَ وَ النَّارَ حَقٌّ وَ الْوَعْدَ وَ الْوَعِيدَ بِهِمَا حَقٌّ يَا مَوْلَايَ شَقِيَ مَنْ خَالَفَكَ وَ سَعِدَ مَنْ أَطَاعَكَ فَاشْهَدْ عَلَيَّ مَا أَشْهَدْتُكَ عَلَيْهِ وَ أَنَا وَلِيُّ لَكَ بَرِيءٌ مِنْ عَدُوِّكَ فَالْحَقُّ مَا رَضِيْتُمُوهُ وَ الْبَاطِلُ مَا أَسْخَطْتُمُوهُ وَ الْمَعْرُوفُ مَا أَمَرْتُمْ بِهِ وَ الْمُنْكَرُ مَا نَهَيْتُمْ عَنْهُ فَنَفْسِي مُؤْمِنَةٌ بِاللَّهِ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَ بِرَسُولِهِ وَ بِأَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَ بِكُمْ يَا مَوْلَايَ أَوْلَكُمْ وَ آخِرَكُمْ وَ نَصْرَتِي مُعَدَّةٌ لَكُمْ وَ مَوَدَّتِي خَالِصَةٌ لَكُمْ آمِينَ آمِينَ وَ بَعْدَ ذَلِكَ دَعَا خَوَانِدَهُ شُودَ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ نَبِيِّ رَحْمَتِكَ وَ كَلِمَةِ نُورِكَ وَ أَنْ تَمْلَأَ قَلْبِي نُورَ الْيَقِينِ وَ صَدْرِي نُورَ الْإِيْمَانِ وَ فِكْرِي نُورَ النَّبِيَّاتِ وَ عَزْمِي نُورَ الْعِلْمِ وَ قُوَّتِي نُورَ الْعَمَلِ وَ لِسَانِي نُورَ الصِّدْقِ وَ دِينِي نُورَ الْبَصَائِرِ مِنْ عِنْدِكَ وَ بَصْرِي نُورَ الضِّيَاءِ وَ سَمْعِي نُورَ الْحِكْمَةِ وَ مَوَدَّتِي نُورَ الْمَوْلَاةِ لِمُحَمَّدٍ وَ إِلِهِ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ حَتَّى الْفَاكِ وَ قَدْ وَفَيْتُ بِعَهْدِكَ وَ مِيثَاقِكَ فَتَغَشَّيْنِي رَحْمَتَكَ [رَحْمَتِكَ] يَا وَلِيَّيَا حَمِيدُ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ [مُحَمَّدًا] حُجَّتِكَ فِي أَرْضِكَ وَ خَلِيفَتِكَ فِي بِلَادِكَ وَ الدَّاعِي إِلَى سَبِيلِكَ وَ الْفَائِزِ بِقِسْطِكَ وَ النَّائِرِ بِأَمْرِكَ وَ وَلِيَّ الْمُؤْمِنِينَ وَ بَوَّارِ الْكَافِرِينَ وَ مُجَلِّي الظُّلْمَةِ وَ مُبِيرِ الْحَقِّ وَ النَّاطِقِ بِالْحِكْمَةِ وَ الصِّدْقِ وَ كَلِمَتِكَ التَّامَّةِ فِي أَرْضِكَ الْمُرْتَقِبِ الْخَائِفِ وَ الْوَلِيِّ النَّاصِحِ سَفِينَةَ النِّجَاةِ وَ عِلْمِ الْهُدَى وَ نُورِ أَبْصَارِ الْوَرَى وَ خَيْرٍ مِنْ تَقَمُّصِ وَ ارْتِدَى وَ مُجَلِّي الْعَمَى [الْعَمَاءِ] الَّذِي يَمْلَأُ الْأَرْضَ عَدْلًا وَ قِسْطًا كَمَا مَلَأْتَ ظُلْمًا وَ جَوْرًا إِنَّكَ عَلَيَّ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ وَ لِيَّكَ وَ ابْنِ أَوْلِيَائِكَ الَّذِينَ فَرَضْتَ طَاعَتَهُمْ وَ أَوْجَبْتَ حَقَّهُمْ وَ أَذْهَبْتَ عَنْهُمْ الرَّجْسَ وَ طَهَّرْتَهُمْ تَطْهِيرًا اللَّهُمَّ أَنْصِرْهُ وَ أَنْتَصِرْ بِهِ لِديْنِكَ وَ أَنْصِرْ بِهِ أَوْلِيَائَكَ وَ أَوْلِيَائَهُ وَ شِيعَتَهُ وَ أَنْصَارَهُ وَ اجْعَلْنَا مِنْهُمْ اللَّهُمَّ أَعِذْهُ مِنْ شَرِّ كُلِّ بَاغٍ وَ طَاغٍ وَ مِنْ شَرِّ جَمِيعِ خَلْقِكَ وَ احْفَظْهُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَ مِنْ خَلْفِهِ وَ عَنِ يَمِينِهِ وَ عَنِ شِمَالِهِ وَ احْرُسْهُ وَ امْنَعْهُ مِنْ أَنْ يُوَصَلَ إِلَيْهِ بِسُوءٍ وَ احْفَظْ فِيهِ رَسُولَكَ وَ آلَ رَسُولِكَ وَ أَظْهِرْ بِهِ الْعَدْلَ وَ أَيْدَهُ بِالنَّصْرِ وَ أَنْصِرْ نَاصِرِيهِ وَ اخْذُلْ خَادِلِيهِ وَ أَقْصِمِ قَاصِمِيهِ وَ أَقْصِمِ بِهِ جَبَابِرَةَ الْكُفْرِ وَ اقْتُلْ بِهِ الْكُفَّارَ وَ الْمُنَافِقِينَ وَ جَمِيعَ الْمُلْحِدِينَ حَيْثُ كَانُوا مِنْ مَشَارِقِ الْأَرْضِ وَ مَغَارِبِهَا بَرًّا وَ بَحْرًا وَ امْلَأْ بِهِ الْأَرْضَ عَدْلًا وَ أَظْهِرْ بِهِ دِينَ نَبِيِّكَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ اجْعَلْنِي اللَّهُمَّ مِنْ أَنْصَارِهِ وَ أَعْوَانِهِ وَ اتَّبَاعِهِ وَ شِيعَتِهِ وَ أَرْنِي فِي آلِ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ مَا يَأْمَلُونَ وَ فِي عَدُوِّهِمْ مَا يَحْذَرُونَ إِلَهَ الْحَقِّ آمِينَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَ الْإِكْرَامِ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(السَّلَامُ عَلَيَّ مُحِبِّي الْمُؤْمِنِينَ وَ مُبِيرِ الْكَافِرِينَ السَّلَامُ عَلَيَّ الْمَهْدِيِّ الْأَمَمِ السَّلَامُ عَلَيَّ الْفَائِزِ الْمُنْتَظَرِ وَ الْعَدْلِ الْمَشْتَهَرِ

السَّلَامُ عَلَى بَقِيَّةِ اللَّهِ فِي بِلَادِهِ

سلام بر آن امامی که موجب احیاء مؤمنین و نابودی کافران خواهد شد. سلام بر مهدی اَمّت، سلام بر قائم منتظر و عدل مورد نظر... سلام بر بقیة الله در هر جایی، که آن جا شهر خدا خواهد بود.

مقدمتاً تولد انسان کامل، حضرت بقیة الله اعظم، واسطه فیض، قطب عالم امکان، امام زمان ۷ را تبریک عرض می‌کنم و امیدوارم که تولد ایشان برای جان ما، برکة با برکتی باشد که ظرفیت ظهور همه اسماء الهی در آن ممکن گردد، زیرا که مقام حقیقی تعلیم همه اسماء الهی، مقام عظمای آن حضرت است.

بنده بنا دارم در این جلسه با طرح مقدمه‌ای در رابطه با امام‌شناسی، از طریق زیارت آل یاسین به زیارت و ملاقات امام عصر ۷ برویم، ولی همچنان که خودتان مستحضرید، معرفت و شناخت مقام ائمه ۱۲ شرط درست زیارت کردن آن عزیزان است. پس به مقدمه‌ای که عرض می‌کنم عنایت کافی بفرمایید

معرفت؛ هدف خلقت

تصور عموم مردم این است که خداوند خلقشان کرده است تا از طریق یک زندگی عادی دینداری کنند و انتظار دیگری هم از آنها نیست. در حالی که مفسرین در تفسیر آیه «ماَخَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ» که می‌فرماید: جن و انس را برای عبادت خلق کردیم. در تفسیر «لِيَعْبُدُونِ» فرموده‌اند: «لِيَعْلَمُوا قُنُونَ» یعنی برای معرفت. پس معنی آیه عبارت می‌شود از این که؛ خداوند می‌فرماید: انسان و جن را خلق کردیم تا اهل معرفت شوند. حال اگر متوجه باشیم که برای معرفت به حقایق عالیه خلق شده‌ایم، پس باید بپذیریم به اندازه‌ای که معرفت ما نسبت به حقایق عالیه و ذوات مقدسه پایین است، به همان اندازه از فلسفه خلقتمان دوریم و از نتیجه‌ای که باید از زندگی بگیریم، محروم هستیم. مثلاً درخت سیبی که باید میوه سیب بدهد، اگر میوه‌ای غیر از سیب بدهد، عملاً آنچه را اقتضای درخت سیب بودنش است انجام نداده است و دیگر آن درخت را به عنوان درخت سیب نمی‌توان شناخت. اگر انسان برای عبادت خلق شده است و عبادت هم باید با معرفت شروع شود و به معرفت بالاتر ختم شود، پس هر کس به اندازه معرفتش به حقایق عالیه، به مقصد حقیقی خلقتش نزدیک شده و هر کس به اندازه‌ای که به مقصد خلقتش نزدیک نشده است، هر کار دیگری کرده باشد، کاری که باید بکند و از آن طریق به وجود خودش معنی بدهد، نکرده و عملاً همه کارهایش پوچ است. مثل درخت سیب که هر میوه دیگری بدهد، اگر میوه سیب ندهد، عملاً دیگر درخت سیب نیست، حالا شاخه و برگ بدهد ولی سیب ندهد، این درخت سیب نیست و نمی‌توان به آن درخت سیب گفت. انسانی هم که زندگی‌اش منجر به معرفت نسبت به حقایق نشود، عملاً معنی انسان بودن را از دست داده است.

البته توجه داشته باشید که عبادت صحیح منجر به قرب می‌شود و قرب یعنی اُنس بیشتر با حقایق عالیه و این خودش منجر به معرفت می‌شود، آن هم از بهترین نوع معرفت که همان معرفت حضوری است.

از جمله موضوعاتی که در معارف دینی جایگاه بسیار بلندی دارد، امام‌شناسی یا معرفت به مقام امام است و درست به همان اندازه که جایگاه آن بلند است، دستیابی به آن آسان نیست، ولی از آن طرف هم برکات شناخت امام نامحدود است. عمده آن است که ما تصور نکنیم شناخت حقایق، کاری آسان و با اندک تأمل به دست‌آمدنی است. مگر خداشناسی آسان است که امام‌شناسی آسان باشد؟! این انتظار غلطی است که بدون تلاش لازم بخواهیم به معارف بلند دست پیدا کنیم. اگر مسئله ساده بود، نمی‌فرمودند: هدف از خلقت جن و انس، به دست آوردن معرفت است. بسیار کم‌اند کسانی که خدا را لااقل در آن حدّی که خداست، بشناسند و بپرستند. البته فعلاً بحث در رابطه با چگونگی شناخت خدا نیست، عرض بنده این است که بعضی‌ها آنچه می‌پرستند در حقیقت خدا نیست. امام خمینی «رحمة‌الله‌علیه» می‌فرمودند: آیت‌الله‌حجّت «رحمة‌الله‌علیه» فرموده بودند: «فلانی کافر عادل است.» از ایشان پرسیده بودند: حاج آقا! اگر کافر است، چگونه عادل است؟ و اگر عادل است، چگونه کافر است؟ فرموده بودند: کافر است، چون خدایی که او می‌پرستد، خدای واقعی نیست، یک چیزی در ذهن خود ساخته است و می‌پرستد، اما عادل است، چون نمی‌خواهد حقّ بقیه را غصب کند. بعضی‌ها خدا را نمی‌پرستند و به‌واقع خدا ندارند و در حدّی هم که می‌توانند خدا را بیابند، فکر نمی‌کنند. اعمال هر کس به اندازه معرفتش قبول می‌شود، حالا اگر کسی عقلش را به کار نبرد و متوجه حقایق عالی‌ه نشود، باید حساب خود را خودش در این دنیا بکند که چه انتظاری در قبولی و نتیجه اعمالش باید داشته باشد. کسی که در حدّ شناختن صحیح خدا، فرصت برای خود ایجاد نکرد و در آن راستا تفکر ننمود، هنوز به مرز انسانیت نرسیده است. خداشناسی کار می‌خواهد، زحمت می‌خواهد، فراغت می‌طلبد و بلکه واجب‌ترین امر است. البته عرض بنده این نیست که همه ما باید فیلسوف یا متکلم بشویم، ائمه نه فیلسوف بودند و نه متکلم، ولی با قلب زلالی که داشتند و با رعایت کامل موازین شرعی، خداوند بر قلب آن‌ها تجلی نمود، آن هم تجلی کامل و تمام.

عزیزان می‌دانید که خداشناسی از نماز، روزه و حج و...، از همه این‌ها واجب‌تر و مهم‌تر است. مسئله اوّل رساله‌های عملیه را مطالعه بفرمایید، می‌فرمایند: عقیده مسلمان به اصول دین باید از روی دلیل باشد. لذا است که روایات ما متذکر می‌شوند: اگر کسی اصول دین را قبول نداشته باشد، اصلاً عباداتش باطل است. مرحوم نراقی «رحمة‌الله‌علیه» در معراج‌السعادة می‌فرمایند: واجب‌ترین کار برای هر انسانی شناخت خداوند است. البته هر کس به مقدار وسعش باید تلاش کند. اما همه باید خدا را بشناسند، آن وقت، خداشناسی که واجب‌ترین واجب‌هاست، برای روح و ذات و جان انسان بسیار لازم و مفید است. به نظر شما آیا کسانی که خدا را قبول ندارند، از آن جهت است که خیلی متفکرند و لذا متوجه شده‌اند خدا نیست، یا در این رابطه اصلاً فکر نکرده‌اند؟ این مسلم است که هر جا خداشناسی هست، تفکر مطرح است و هر جا بی‌فکری و لاابالی‌گری هست، بی‌خدایی

در صحنه است. شما یک نفر را پیدا نمی‌کنید که واقعاً از سر تفکر بگوید: به این دلیل خدا نیست. کسانی که منکر خدا هستند، به اندازه یک آدم معمولی هم فکر نکرده‌اند؛ که چون این مسئله روشن است از آن می‌گذریم

اهمیت شناخت امام

علاوه بر معرفت به توحید و معاد و نبوت که باید نسبت به فهم درست هر کدام از آن‌ها اندیشه‌ها را به کار گرفت، مسئله امام‌شناسی و پیرو آن امام‌زمان‌شناسی است. اگر انتظار دارید بدون تفکر و تعمق و بدون داشتن مبانی عقلی، امام را بشناسید، مطمئن باشید چنین چیزی ممکن نیست. امام‌شناسی یک کار بزرگ عقلی و قلبی است، تا آن جایی که إن شاء الله بتوان از پرتو مقام معنوی ذوات مقدسه امامان برخوردار شد. پس اولین نکته‌ای که نباید از آن غفلت نمود، برنامه‌ریزی و آمادگی برای شناخت امام است، در حدی که آن را به عنوان یکی از کارهای اصلی فعالیت‌های دینی خود قلمداد کنیم. روایات بسیار موثق و خوبی در مورد وجود امام زمان^۷ داریم که آن روایات، نور چشم ماست و عموماً سنی و شیعه آن‌ها را نقل کرده‌اند. این روایاتی که می‌گوید مهدی امّت پیامبر^ﷺ از قریش است و یازدهمین فرزند فاطمه زهرا^۱ و از نسل امام حسین^۲ است، همه این‌ها روایاتی است که در متون دینی شیعه و سنی بدان اشاره شده است؛ از جمله حدیث جابر بن عبدالله انصاری است که از قول پیامبر اکرم^ﷺ نام هر یازده امام را تا حسن بن علی^۳ یعنی حضرت امام عسکری^۴ نقل می‌کند، بعد حضرت می‌فرمایند: «و پس از او فرزندش است که نام و کنیه او با نام و کنیه من یکی است، و خداوند او را بر همه جهان حاکم می‌سازد و اوست که از نظر مردم پنهان می‌شود و غیبت او طولانی است تا آن جایی که فقط افرادی که ایمان آنان استوار و آزموده و عمیق است، بر عقیده خود در مورد امامت او باقی می‌مانند».

بنابراین از جهت متن روایاتی که نسبت به توجه به وجود مقدس امام زمان^۷ قابل اطمینان باشد هیچ مشکلی نداریم. آنچه را باید عنایت داشته باشید این است که اصرار زیادی در متون روایی در «شناخت امام» شده است. راوی می‌فرماید: «سمعت ابا جعفر^۵ يقول: مَنْ مَاتَ وَ لَيْسَ لَهُ إِمَامٌ فَمَوْتُهُ مِيتَةٌ جَاهِلِيَّةٌ وَ لَا يُعَدُّ النَّاسُ حَتَّى يَعْرِفُوا إِمَامَهُمْ وَ مَنْ مَاتَ وَ هُوَ عَارِفٌ لِإِمَامِهِ، لَا يَضُرُّهُ تَقَدُّمُ هَذَا الْأَمْرِ أَوْ تَأَخُّرُهُ وَ مَنْ مَاتَ عَارِفًا لِإِمَامِهِ كَانَ كَمَنْ هُوَ مَعَ الْقَائِمِ^۶ فِي قُسْطَاطِهِ» یعنی؛ هر کس بمیرد و برای او امامی نباشد، به مرگ جاهلیت مرده است و هیچ عذری از او در عدم شناخت امام قبول نمی‌شود، و اگر کسی بمیرد و امام زمان خود را بشناسد، جلو و عقب افتادن ظهور امام زمان^۷ به او ضرر نمی‌زند، و اگر کسی توانست امامش را بشناسد ولی مرگش قبل از ظهور حضرت فرا رسید، مثل کسی است که در خیمه امام زمان^۷ نشسته است، و باز در روایت دیگر دارد مثل کسی است که همراه امام می‌جنگد.»

ملاحظه می‌فرمایید که تأکید حضرت بر روی شناخت امام است و می‌فرمایند؛ هیچ عذری در عدم شناخت امام از کسی قبول نمی‌شود. پس اصلی‌ترین مسأله را باید در شناخت امام دانست.

در روایت مشهوری که سنّی و شیعه بر آن تأکید دارند هست که رسول خدا ﷺ می‌فرمایند: «مَنْ مَاتَ وَ لَمْ يَعْرِفْ إِمَامَ زَمَانِهِ مَاتَ مِيتَةً جَاهِلِيَّةً» یعنی؛ اگر کسی بمیرد و امام زمان خودش را درک نکند به مرگ جاهلیت مرده است.»

مسلم منظور از شناختن امام زمان ﷺ، شناختن مقام و مرتبه قدسی آن حضرت است و این نوع شناختن است که ارزش دارد و تنها انسان‌هایی به چنین شناختی نائل می‌شوند که ملاک داشته باشند و قواعد حق و باطل را تا اندازه‌ای بدانند. به عنوان مثال؛ همان چیزی که در رابطه با شناخت امام خمینی «رحمة الله عليه» پیش آمد؛ خیلی‌ها ایشان را می‌دیدند، می‌دانستند هم که اسم این آقا چیست، ولی دیدیم که او را نشناختند، چون مقصدش را نمی‌فهمیدند. او را می‌دیدند حرف‌های او هم به گوششان می‌خورد، اما شناختن او قاعده و ملاک دیگری می‌خواست. کسی که ملاک‌های توحیدی ندارد، چطور امام زمان را که متذکر توحید است می‌شناسد؟! در آخر دعای شریف ندبه در وصف امام زمان ﷺ می‌گویید: «اللَّهُمَّ وَ نَحْنُ عَبِيدُكَ التَّائِقُونَ إِلَيْكَ وَ لِيكَ الْمُدْكَرُ بِكَ وَ بِنَبِيِّكَ خَلَقْتَهُ لَنَا عِصْمَةً وَ مَلَاذًا...» یعنی؛ خدایا! ما بندگان کوچک تو، مشتاق ولی تو هستیم، همان کسی که متذکر به تو و به پیامبر تو است، و او را خلق کردی تا برای ما وسیله نجات از گناهان و پناه ما باشد. بنابراین باید بدانیم دنبال کسی هستیم که متذکر خدا و راه و روش پیامبر خدا ﷺ است، وگرنه چگونه می‌توانیم امام زمان ﷺ را تصدیق کنیم. پس باید فکر آن حضرت را شناخت، مقصدش را شناخت، و این کار آسانی نیست، باید اندیشه را به کار انداخت. آیا کسانی که منکر وجود مقدس حضرت‌اند، خیلی فکر کرده‌اند و نیافته‌اند؟ یا عقل‌شان را تعطیل کرده‌اند و چشم‌شان را بسته‌اند و ندیده‌اند؟! آیا دانشمندان و متفکران و محققانی که وارد این موضوع شدند و فکر کردند، هر چه جلوتر رفتند، موضوع برایشان روشن‌تر شد یا هر چه جلو رفتند انکارشان بیشتر شد؟ بعضی از چیزها هست که هر چه بیشتر تحقیق می‌کنی، بیشتر به نبودش پی می‌بری، مثل «غول» که هر چه بیشتر تحقیق می‌کنی می‌فهمی، ساخته ذهن است و حقیقت ندارد. در مقابل، بعضی از چیزها هست که حقیقتش بالاتر از آن است که به راحتی بتوان به آن دست یافت، ولی هر چه بیشتر تحقیق کنی، بیشتر به حقیقت آن نزدیک می‌شوی. مسئله امام زمان ﷺ این خصوصیت را دارد که هر چه بیشتر تحقیق کنی نه تنها بیشتر می‌پذیری، بلکه شیدای این مقام هم می‌شوی. نهایتش این است که گاهی مطلب به قدری بزرگ است که آدم درمی‌ماند چگونه می‌توان این حقیقت بزرگ را برای مردم روشن کرد، و لذا می‌گوید: خدایا! خودت مسئله را حل کن که ملت متوجه چنین مقامی بشوند.

چگونگی شناخت امام

پس از این که متوجه اهمیت شناخت امام U شدیم، مسأله دیگری که پیش می‌آید این است که امام را چگونه بشناسیم؟ قبلاً راجع به مقام امام و نحوه حضور امام بحث کرده‌ایم، این جا به ذکر یک نکته و دو مثال اکتفا می‌کنم.

نکته‌ای که در کتاب «مبانی معرفتی مهدویت» مفصلاً عرض شد این بود که طبق یک قاعده بدیهی، «هر چیزی باید به اصل خودش برگردد.» مثلاً هر چیز شیرینی باید به شکر که اصل شیرینی و عین شیرینی است، برگردد، همان طور که هر تری به عین تری برمی‌گردد، که آب است. با توجه به این قاعده است که می‌گوییم همه ما انسانیم، اما هیچ کدام انسان کامل نیستیم. پس باید انسانیت ما به انسان کامل یا عین انسان برگردد. بنابراین عین انسان همیشه در عالم هست که ما می‌توانیم از جهت انسانیت از او نور بگیریم و در راستای انسانیت رشد کنیم، و عنایت داشته باشید حقیقت انسان یا انسان کامل، حقیقتی است فوق جسم و مکان و زمان. زن‌ها و مردها همه انسان‌اند، ولی قطب جان همه انسان‌ها امام زمان γ است، لذا معنی نمی‌دهد که زن‌ها بگویند چون امام زمان γ مرد است، پس امام ما نیست، چون آن حضرت انسان کامل و قطب جان انسانیت انسان‌هاست. امام عین انسانیت است، پس هر اندازه بخواهی در انسانیت کامل شوی، فقط در گرو ارتباط و بهره‌گیری از امام زمان γ به دست می‌آید. چون شما اگر انسان بشوید، کامل می‌شوید، همچنان که درخت سیب اگر سیب بزرگ آب دار بدهد درخت سیب کامل است، اگر فقط برگ بدهد، درخت سیب کامل نیست. انسان اگر انسانیتش شدید شود، به مقصد رسیده است، مقصد هر انسانی، انسان کامل است. در اواخر دعای عزیز ندبه خطاب به آن حضرت عرضه می‌داری: «بِنَفْسِي أَنْتَ أُمْنِيَّةٌ شَائِقِي يَتَمَنِّي، مِنْ مُؤْمِنٍ وَ مُؤْمِنَةٍ ذَكَرًا فَحَتًّا» یعنی؛ به جانم سوگند تو آن آرمان بلند و شور آفرینی هستی که مورد آرزو و توجه همه می‌باشی، هر زن و مرد مؤمنی تو را یاد می‌کند و از دوری تو می‌نالد. این که می‌فرماید حضرت آرزوی همه انسان‌ها هستند، حرف خیلی دقیق و عمیقی است. یعنی آن انسان کاملی که امام و جلوه نهایی هر کسی است، آرزوی ماست، چون ما انسانیم، اما انسان کامل نیستیم، ولی سیر به سوی انسان کامل مقصد و آرمان و آرزوی ما است. درخت سیب اگر یک سیب کوچک و کم آب بدهد، به مقصدش نرسیده است، مقصد درخت سیب این است که سیب کامل بدهد. جان همه انسان‌ها و مقصد و مقصود همه انسان‌ها و محل و جایگاه نمو همه انسان‌ها، یعنی آن جایی که همه ابعاد کمالی خودشان را می‌یابند، و آن مقام مقدس امام زمان γ است. شما فقط و فقط در راستای ارتباط با امام زمان γ و در راستای برخورداری از انوار آن حضرت، همه وجودتان را در حال کمال می‌یابید. البته بحث درباره این موضوع آن قدر لطیف، ظریف، دقیق و عمیق است که بزرگان می‌فرمایند: با رعایت بسیاری از دقایق و ظرائف إن شاء الله به مسیری که باید برسیم، می‌توان رسید.

پس گفتیم که امام، انسان کامل است و لذا قبله همه انسانیت ما، امام است. هر درجه از انسانیت را که بخواهیم باید از طریق ارتباط با امام و از راه جلب نظر مبارک آن حضرت به دست آوریم، به همین جهت در دعای ندبه عرضه می‌داری: «وَأَمَّنْ عَلَيْنَا بِرِضَاهُ» یعنی؛ خدایا! با ایجاد رضایت قلب مبارک امام زمان γ بر ما منت بگذار. تقاضا می‌کنی خدایا! تو کمک کن تا قلب امام زمان γ از ما راضی باشد. این فراز از دعا نکته دقیقی است و از

شعور دینی بلندی ریشه گرفته است، معنی‌اش این است که شما وقتی کامل می‌شوید که انسان کامل به شما توجه کند و چون آن حضرت در آن مقام تماماً قلب است، می‌خواهی قلب امام زمان را از شما راضی باشد، چون قلب امام‌زمان قلب کل است، سلطان قلب‌ها است. هر قلبی به اندازه‌ای که به قلب کل نزدیک است، قلب است، و از گوهر انسانیت بهره‌مند است، وگرنه اصلاً قلب نیست، و هم و خیال است. گفت:

دل یکی گوهری است ربانی

خانه دیو را چه دل خوانی

آنکه دل نام کرده ای به مجاز

روبه سوی سگان کوی انداز

متأسفانه؛ ما محل و هم و خیال را دل نام نهاده‌ایم و خودمان را از دل حقیقی محروم نموده‌ایم که اصل این موضوع در بحث «امام زمان را قلب عالم هستی» بحمدالله تا حدی روشن شده است.

امام، اصل عالم و آدم

امام یک درّ قیمتی است و برای یافتن این درّ باید تلاش اساسی بکنیم، همه حقیقت هر انسانی در رابطه با امام و محقق می‌شود. ارتباط من شما با تن شما چگونه است؟ می‌گویید: من با چشم می‌بینم، من با گوشم می‌شنوم، پس آن بیننده و شنونده اصلی «من» شما است، چشم و گوش به نور من شما، شنوایی و بینایی دارند. اعضاء تن شما، خود شما نیستند، تن شما در موقع خواب، در رختخواب است، ولی خودتان که همان من شما است، خواب می‌بینید، پس معلوم است که خودتان غیر از تنتان هستید. ولی تن شما در قبضه من شما است و آن من همه جای بدن شما هست و به جهت توانایی‌های آن من است که شما با چشم می‌بینید و با گوش می‌شنوید، دست شما را «من» شما تکان می‌دهد. من شما همه جای تن شما هست و اصل و اساس همه شعور و ادراک شما «من» شما است نه تن شما، چون همه ادراکات به آن برمی‌گردد. همچنان که همه انسانیت شما به آن انسان کامل برمی‌گردد و نحوه حضور آن حضرت در عالم انسانی، مثل نحوه حضور «من» شما در تن شما است، و همان‌طور که چشم و گوش بدون حضور «من» کالبد بی‌جانی بیش نیستند، عدم حضور انسانیت در جان انسان‌ها، در واقع موجب می‌شود که ما کالبدی انسانی باشیم، بدون داشتن حقیقت انسانیت، مثل کالبد چشم، بدون نور رؤیت. از طرفی همه حقیقت عالم، جهت انسانیت انسان به وجود آمده است، پس انسان کامل که حقیقت انسانیت و بنیاد انسانیت هر انسانی است، اصل عالم و قطب دایره عالم امکان است، و لذا هر حقیقتی پیش امام زمان را است؛ هرکس به اندازه‌ای که به امام زمان را نزدیک است، از حقیقت بهره‌مند است، و گرنه گرفتار و هم و خیال است. اگر تأمل بفرمایید، موضوع فوق‌العاده دقیق و روشنی است و لذا تصدیق خواهید کرد

که زیارت ما عبادت است، به واسطه همان توجهی که باید به مقام انسان کامل انداخت. اگر کمی آماده باشیم، پس از توجه قلب به آن مقام، حقیقت آن حضرت را به راحتی تصدیق می‌کنیم و به لطف الهی قلب به رؤیت آن مقام مفتخر می‌گردد. امیدواریم با چنین موضع و امیدی زیارت آل یاسین را دنبال بفرمایید تا به واقع برای ما زیارت باشد

رؤیت در منظر زیارت آل یاسین

با هم زیارت امام زمان ۷ را که هنگام تشریف به سرداب امام زمان ۱۲ می‌خوانند و مشهور به «آل یس» است، بخوانیم و به کمک این کلمات با قلب خود به مقام آن حضرت ۱۲ نگاه کنیم. این زیارت با افق‌های بسیار دقیقی به حقیقت وجود مقدس حضرت می‌نگرد، لذا باید از طریق این‌گونه زیارات، به واقع آن مقام را زیارت کرد و به ملاقات آن حضرت نشست که خیلی قیمتی است. ما در کم‌ترین حد هم امام زمان شناس نیستیم، چرا که حقیقت زیارت از ما گرفته شده و فقط الفاظش برای ما مانده است، همان‌طور که چون اسلام را نمی‌شناسیم، اسلام از ما گرفته شده است. از امام زمان ۱۲ می‌پرسند: چگونه شما را زیارت کنیم؟ خود امام زمان ۱۲ می‌فرمایند: «وقتی خواستید توجه کنید به وسیله ما به سوی خداوند - یعنی مقصد خدا است - پس این دعا را بخوانید». آن وقت با توجه به این نکته باز وهابی‌ها ما را متهم می‌کنند که شما امام را می‌پرستید. ببینید امام ۱۲ چگونه با ما صحبت می‌کنند و چگونه ما را به سوی خدا می‌خوانند، می‌فرمایند: «وقتی خواستید توجه کنید به وسیله ما به سوی خدا»، همان‌طور که خدا فرمود: «سَلَامٌ عَلَیْ آلِ یَسٍ» شما هم همان را بگویید. و سپس زیارت خودشان را با این مضامین به ما آموختند.

﴿السَّلَامُ عَلَیْكَ يَا دَاعِيَ اللَّهِ وَرَبَّانِي آيَاتِهِ﴾

سلام بر تو ای کسی که به خدا دعوت می‌کنی و پرورش یافته آیات الهی هستی!

حالا ببینیم شیعه، امام خود را چگونه می‌شناسد، آیا این شناخت، یک شناخت واقعی و منطقی است یا احساسی

و

خیالاتی؟!

می‌گوییم: سلام بر تو که ما را به خدا دعوت می‌کنی و پرورش یافته آیات خدا هستی.

﴿السَّلَامُ عَلَیْكَ يَا بَابَ اللَّهِ وَدِيَانَ دِينِهِ﴾

سلام بر تو ای امامی که دریچه ارتباط با خدایی، و دین شناس واقعی دین خدا هستی!

همین حالا امام حیّ و زنده‌ای که بشود با او این‌گونه حرف زد، رو در روی ما است و اعتقادمان را در محضر آن حضرت جمع‌بندی می‌کنیم تا در عین سرزنده نگهداشتن این اعتقاد بزرگ، بتوانیم از برکات توجه به چنین حقیقت بزرگی، بهره‌مند شویم. شیعه با دقت بسیار متوجه این گوهر متعالی شده است و مواظب است این شعور در او فرو ننشیند. ابتدا باید با اندیشه و تدبّر به چنین معرفتی دست یافت و سپس از برکات آن استفاده کرد و درواقع ما از طریق این زیارات داریم می‌گوییم:

دیر آمدی ای نگار سر مست

زودت ندهیم دامن از دست

امام زمان ۷ مظهر اسم «الله»

﴿السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا خَلِيفَةَ اللَّهِ وَ نَاصِرَ حَقِّهِ﴾

سلام بر تو ای خلیفه خدا و یاری‌دهنده حقّ حضرت پروردگار!

پس از معرفت به وجود آن حضرت، با چشم قلب به مقام منور آن حضرت می‌نگری و با رؤیت همه اسماء الهی در آن مقام، می‌گویی: سلام بر تو که خلیفه خدایی! خلیفه خدا یعنی آن کسی که همه صفات خدا را یک‌جا در وجود جامع خود دارد، ولی از خود ندارد بلکه خدا به او داده است. قرآن در وصف خلیفه خدا فرمود: «وَعَلَّمَ آدَمَ الْأَسْمَاءَ كُلَّهَا» یعنی؛ خداوند به آدم - به‌عنوان خلیفه خدا - همه اسماء را تعلیم فرمود، پس تمام اسماء خدا ابتدا در ظرف مقام آدمیت پذیرفته شده و سپس در حرکات و سکناات خلیفه واقعی او جلوه کرده و می‌کند.

امروز انسان حیّ کامل در صحنه هستی، امام زمان ۷ می‌باشد. حتماً مطلعید که حضرت «الله» اسم جامع حضرت احدیت است، حال اگر «الله» به عنوان اسم جامع بخواهد تجلی کند، آن تجلی نمی‌تواند در ظرف وجود ملائکه باشد، چون هر ملکی مظهر اسمی از اسماء الهی است، یکی مظهر اسم علیم اوست به نام حضرت جبرئیل ۷ و یکی مظهر اسم مُمیت اوست به نام حضرت عزرائیل ۷، ملائکه هر کدام در مقام خاص و مظهر اسم خاص هستند، همان‌طور که خودشان در وصف خود می‌گویند: «وَمَا مِنَّا إِلَّا لَهُ مَقَامٌ مَّعْلُومٌ» یعنی؛ و ما فرشتگان فقط هر کدام مقام مخصوص به خود را داریم، و لذا هر کدام مظهر اسم خاصی هستند، و هیچ کدام خلیفه «الله» که مقام جامع اسماء الهی است، نیستند. از طرفی همان‌طور که هر اسمی مظهري دارد، اسم «الله» نیز مظهري می‌طلبد و مظهري را به صحنه آورده است که آن مظهر باید اولاً؛ انسان باشد. ثانیاً؛ انسانی باشد که ظرفیت پذیرش همه اسماء را داشته باشد، پس محال است خلیفه «الله»، لحظه‌ای موجود نباشد - چه ظاهر و چه غایب - چون اسم «الله»، بی‌مظهر نمی‌شود و هنر شیعه در دو چیز است؛ یکی در این که: متوجه شده است حتماً خلیفه‌الله موجود است، و دیگر این که متوجه شده مصداق شخصی و فردی آن چه کسی می‌تواند باشد. مسلم اگر

قسمت اول پذیرفته شد، هیچ کس جز وجود مقدس اهل البیت ۱۱ ادعای خلیفه‌الله بودن به معنی واقعی آن - که ظرف پذیرش و ظهور جمیع اسماء الهی باشد - ندارد و نمی‌تواند چنین ادعایی داشته باشد.

خداوند برای ارتباط انسان‌ها با خودش خلیفه انتخاب کرده است، و آن خلیفه همان کسی است که بشریت را به خدا می‌خواند و «داعی الله» است. ارتباط با خدا فقط و فقط از طریق خلیفه او امکان‌پذیر است و لذا خلیفه او «باب الله» و دریچه ارتباط با خدا است و این جاست که نباید غفلت کرد که خلیفه خدا یک مقام است به نام مقام واسطه فیض، مقامی بالاتر از جبرئیل و عزرائیل، آن وقت یک چنین حقیقتی که احاطه کلی بر هستی دارد، کجا پنهان است؟ اصلاً چرا تصورمان از آن حضرت این‌قدر محدود باشد که او را در حد یک انسان معمولی به حساب آوریم که در جایی پنهان شده است؟ چرا متوجه نباشیم که او واسطه فیض است و لذا تمام ارض و سماء در قبضه وجود اوست؟ وقتی تمام زمین و آسمان به فیض وجود او موجود می‌شوند، چرا محدود به جسمی خاص باشد؟ البته که هرگاه هر طور اراده بفرماید، جسم، بلکه جسم‌ها برای خود ایجاد می‌کند ولی حضور آن حضرت «باب‌الله» است و این مقام مقامی نیست که وجود یا عدم وجود مادی آن حضرت در تجلی انوارش نقش داشته باشد.

از پیامبر اکرم ﷺ درباره حضرت مهدی ۱۲ پرسیدند؛ می‌فرمایند: «او غیبتی طولانی دارد، جابر سؤال می‌کند: «هَلْ يَنْتَفِعُ الشَّيْعَةُ بِالْقَائِمِ ۱۳ فِي غَيْبَتِهِ؟» آیا شیعه در غیبت حضرت قائم ۱۳ از او بهره‌مند می‌شوند؟ پیامبر خدا ﷺ می‌فرمایند: آری! به خدایی که مرا به نبوت برگزید، در زمان غیبت، نور و رحمتش از مردم بریده نمی‌شود مثل بهره‌مندی مردم از خورشید در پشت ابر».

درست است که مشخصاً ممکن است نتوانیم به آن حضرت اشاره کنیم، ولی تمام نور امام به جان ما سرازیر است، باید جان را از طریق همین سلام‌ها به سوی او متمایل کرد و انوار جامع اسماء الهی را از وجود متعالی او گرفت و خودش، خودش را می‌شناساند

پس از آن که عقل متوجه وجود مقدس آن حضرت در هستی شد و قلب هم وقتی در خود جستجو کرد و متوجه شد که در طلب اوست و چون طلب بدون معرفت هم ممکن نیست. لذا وقتی او را یافت، می‌شناسد و در اظهار صفات او می‌گوید: «وَ نَاصِرٍ حَقِّهِ» سلام بر یاری کننده حق خدا در بین بندگان خدا! یعنی آن حضرت کمک می‌کند تا با نمایش صفات کمالیه «الله» و جلب نظر مردم به حق، حق خدا در بین بندگانش محقق شود و مردم بتوانند خداین شوند. چون با توجه به خلیفه‌الله بودن و ناصر حق بودن آن ذات مقدس به او سلام دادی و گفתי «السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا خَلِيفَةَ اللَّهِ وَ نَاصِرٍ حَقِّهِ»، حال می‌گویی:

﴿السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا حُجَّةَ اللَّهِ وَ دَلِيلَ إِرَادَتِهِ﴾

سلام بر تو ای حجت خدا و ای کسی که نمایان کننده احکام الهی هستی!

انسان کامل که از یک طرف محل پذیرش اسماء الهی است، و از طرف دیگر محل نمایش جامعیت اسماء حضرت «الله» است، حجت خداست، یعنی نمایش «الله» است. اگر می‌خواهید به «الله» برسید و حق را با تمام اسماء عبادت کنید، باید به حجت «الله» نظر کنید و از او امر خدا را بگیرید

عرضه می‌داری: «السَّلَامُ عَلَیْكَ يَا حُجَّةَ اللَّهِ»؛ چون به کسی باید سلام کرد که حی و حاضر باشد و بتوان او را دید و مورد خطاب قرار داد. وقتی زیارت کننده در جمال مبارک او حق را به تماشا می‌نشیند، از طریق او متوجه انتظارات حق از بندگانش می‌شود، در واقع هم او که نمایش تمام‌نمای «الله» است، از طرف «الله» برای بندگان خبر آورده که راه رسیدن به معبودشان چگونه است یعنی او «دَلِيلَ إِرَادَتِهِ» است. پس چون خواستی او را بنگری بر جنبه «حجة الله» بودن و «دلیل إرادته» بودن او نظر کن، او را خواهی یافت و لذا بر اساس همین دو صفت به آن حضرت سلام می‌کنی و می‌گویی: «السَّلَامُ عَلَیْكَ يَا حُجَّةَ اللَّهِ وَ دَلِيلَ إِرَادَتِهِ»

امام زمان؟! راه ورود به کتاب خدا

﴿السَّلَامُ عَلَیْكَ يَا تَالِيَ كِتَابِ اللَّهِ وَ تَرْجُمَانَهُ﴾

سلام بر تو ای جمال منوری که تالی و پهلوی به پهلوی کتاب خدا و زبان روشن کننده مقاصد آن هستی! در اصطلاح داریم که فلانی تالی تلو فلانی است، یعنی می‌توان از طریق این یکی به خصوصیات آن دیگری پی برد. حالا که متوجه شدید در عالم هستی انسانی حاضر است که تالی تلو کتاب خدا است، می‌خواهید نظر جانتان را به سوی وجود مبارک او بیندازید، چون از طریق او متوجه انوار کتاب خدا می‌شوید و راه ورود به مقاصد کتاب خدا را به بهترین نحو می‌یابید. راستی اگر دستورالعملی از طرف خدا آمده باشد و آن دستورالعمل همواره در نمونه‌ای عینی محقق نشده باشد، چگونه می‌توان گفت آن دستورالعمل در این شرایط امکان تحقق دارد؟ به همین جهت آن کس که به خدا و کتاب خدا ایمان آورد و می‌خواهد خود را با کتاب خدا هماهنگ کند، باید از انوار نمونه عینی آن دستورالعمل مدد بگیرد و قبله جان خود را او قرار دهد. پس چون خواستی بر آن وجود مقدس نظر کنی؛ به صفات تالی کتاب خدا و ترجمان آن کتاب توجه کن و تَعَيَّنْ خارجی آن را ببین و چون نظر کردی و دیدی، سلام کن و بگو: «السَّلَامُ عَلَیْكَ يَا تَالِيَ كِتَابِ اللَّهِ وَ تَرْجُمَانَهُ».

بهترین شرایط ارتباط با خدا

سپس می‌گویی:

﴿السَّلَامُ عَلَيْكَ فِي آنَاءِ لَيْلِكَ وَ أَطْرَافِ نَهَارِكَ﴾

سلام بر تو در سراسر شب و روزت!

این قسمت از زیارت نکات عجیبی را در منظر انسان قرار می‌دهد، چون امام مظهر بندگی و عبودیت خالص و کامل است، بنابراین حالات امام در طول شب و روز، حالات انسانی است که با تمام وجود متوجه حق است و دلش در شغف انس با خدا قرار دارد. این حالات؛ حالات عجیبی است، حالت آزاد بودن از همه چیز و در حال توجه کامل به حق بودن.

عموم انسان‌ها یا در خاطرات گذشته به سر می‌برند - که فعلاً رفته است و نیست - یا به آرزوهای آینده می‌نگرند - که فعلاً نیست و معلوم نیست واقع شود - پس در واقع در یک خلأ و نیستی سیر می‌کنند، چون در حالت بقاء و وجود نیستند، بلکه در حالت عدم و تزلزل‌اند، حالا یا در گذشته‌ای که رفته و یا در آینده‌ای که نیامده است. ولی اگر انسان بتواند خود را از گذشته و آینده خیالی و وهمی آزاد کند، با «حال» به سر می‌برد و در «بقاء» وارد می‌شود، بقایی که نه گذشته است و نه آینده، این آدم که در حالت حال و بقاء است، می‌تواند با خدایی که عین بقاء و حال است مأنوس باشد. خداوند هم‌اکنون در نزد ما است و می‌توان با او مأنوس شد، به شرط این که ما در گذشته و آینده به سر نبریم، زیرا؛ «گذشته» و «آینده»، نه «حال» است و نه «بقاء». در صورتی که خداوند در «حال» و «بقاء» است، پس کسی که خود را از گذشته و آینده آزاد کرد و در حال و بقاء قرار گرفت می‌تواند با خداوندی که عین حضور و بقاء است مأنوس شود. در همین رابطه امیرالمؤمنین علیه السلام توصیه می‌فرمایند:

مَا فَاتَ مَضَى، وَ مَا سَيَأْتِي فَآيْنُ؟

قُمْ! فَاعْتَنِمِ الْفُرْصَةَ بَيْنَ الْعَدَمَيْنِ

یعنی آنچه که گذشت و در عدم فرو رفت، که گذشت، و آنچه هم که بناست بیاید که فعلاً نیست، پس همت کن در بین این دو عدم و نیستی، «حال» را حفظ کن و مغتنم بشمار.

پس انسانی که مشغول گذشته و آینده است، در نیستی به سر می‌برد و نمی‌تواند با خدایی که عین هستی و بقاء است ارتباط برقرار کند. مولوی در این رابطه می‌گوید:

فکرت از ماضی و مستقبل بود

چو از این دو رست مشکل حل بود

چون بود فکرت همه مشغول حال

ناید اندر ذهن تو فکر محال

یعنی اگر توانستی خود را در «حال» قرار دهی، گرفتار اندیشه‌های پوچ و غیرقابل دسترس نمی‌شوی. حالا عنایت بفرمایید امام زمان^۷ در این رابطه در چه شرایطی هستند، در مقام اُنس کامل با حق و آزاد از هر فکری که بخواهد حضرت را از «حال حضور» خارج کند و لذا جا دارد که دل را متوجه «حال حضور» حضرت کرده و بر آن مقام سلام کنیم، به حال حضوری که حضرت در تمام شب و روزشان در آن مستقرند.

نشستن و برخاستن امام ظهور بندگی است. پس سلام بر نشستن و برخاستن امام که از باطنی خبر می‌دهد که آن باطن و قلب سراسر در محضر حق است، همان حالتی است که باید برای ما نیز محقق شود و قبله جان ما است، پس سلام بر قبله جانمان! در واقع داریم از طریق این سلام، خود گم کرده‌مان را پیدا می‌کنیم و با آن معاشقه می‌نماییم و برای رؤیت آن مقام، نظر به حالات قدسی آن حضرت در شبانه‌روزشان می‌کنیم، و چون از این منظر آن حضرت را دیدیم، سلام می‌کنیم و می‌گوییم: «السَّلَامُ عَلَیْكَ فِي آتَاءِ لَيْلِكَ وَ أَطْرَافِ نَهَارِكَ». بعد می‌گویی:

معنی مقام بقیةالله

(السَّلَامُ عَلَیْكَ يَا بَقِيَّةَ اللَّهِ فِي أَرْضِهِ)

سلام بر تو ای بقیةالله در زمین خدا!

اصل موضوع و مفهوم «بقیةالله» که معارف فوق‌العاده عمیقی را دربردارد، در بحث «معنی و عوامل ورود به عالم بقیةالله» تا حدی روشن شده است و ممکن است چون ما کلمه «بقیةالله» را به عنوان صفت آن حضرت زیاد تکرار می‌کنیم، به معنی آن توجه لازم را ننماییم و نپرسیم چرا وجود مقدس امام‌زمان^۷ را با این صفت یاد می‌کنیم. همین قدر عرض کنم که حضرت شعیب^۱ مردم زمان خود را که کم‌فروشی و گران‌فروشی می‌کردند و متوجه چیزی بالاتر از سودی که به ظاهر از این کارشان به‌دست می‌آوردند نبودند، از این کار نهی کردند و فرمودند: «بَقِيَّةُ اللَّهِ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ»؛ یعنی، اگر مؤمن بودید و به اسرار عالم آگاهی داشتید، می‌دیدید که آن بقاء و وجود الهی که در راستای اعمال شرعی نصیب شما می‌شود، برای شما بهتر است از این سود کاذب و حرامی که به دست می‌آوردید. در این آیه حضرت شعیب^۱ مردم را متوجه یک حقیقتی فرمود که آن حقیقت عبارت است از مقام آزاد شدن از سود و زیان دنیایی و رسیدن به عالم «بقیةالله»، یعنی مقام باقی‌بودن به نور «الله»، به جای باقی‌بودن به امیدهای وهمی حاصل از سود دنیا. حال با توجه به این فکر و فرهنگ، وجود مقدس امام زمان^۷ مظهر تام آن مقام‌اند و لذا در بعضی روایات با آوردن صفت «بقیةالله اعظم» خواسته‌اند ما را متوجه کنند که صاحب اصلی مقام «بقیةاللهی» آن حضرت‌اند. حالا با توجه به این نکته که مقام بقیةاللهی، مقام باقی

بودن به نور «الله» است به جای باقی بودن به امیدهای و همی دنیایی، قلب خود را متوجه مقام بقیة‌اللهی حضرت می‌کنی و سلام می‌دهی. سلام به آن مقام، بر اساس صفت بقیة‌اللهی، جوابش هم از آن مقام یعنی مقام بقیة‌اللهی است و لذا این‌شاء‌الله جواب می‌فرمایند: «عَلَيْكَ السَّلَام!» یعنی همان انوار مقام بقیة‌اللهی بر تو نیز باشد. چه زیبا رؤیتی و چه درخشان سلامی و چه با برکت جوابی. امام‌زمان ۷ حقیقت جان هر انسان

﴿السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مِيثَاقَ اللَّهِ الَّذِي أَخَذَهُ وَ وَكَّدَهُ﴾

سلام بر تو، ای میثاق و پیمان خدا، آن میثاقی که خداوند از جان و فطرت بندگان گرفت و آن را محکم نمود. حتماً می‌دانید خداوند با جان همه انسان‌ها میثاقی بسته است که او را پرستش کنند و از شیطان دوری نمایند. خطاب به انسان‌ها می‌فرماید: «أَلَمْ أَعْهَدْ إِلَيْكُمْ يَا بَنِي آدَمَ أَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ، وَأَنْ أَعْبُدُونِي هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ» یعنی؛ ای فرزند آدم مگر عهد نکردی شیطان را عبادت نکنی و مرا عبادت کنی چرا که عبادت من راه مستقیم است؟ حالا در این فراز می‌گویی: سلام بر تو ای امام زمانی که تعیین عهد بندگی صرف انسان‌ها با خدا هستی. همچنان در این رابطه خداوند می‌فرماید: «وَإِذْ أَخَذَ رَبُّكَ مِنْ بَنِي آدَمَ مِنْ ظُهُورِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَأَشْهَدَهُمْ عَلَىٰ أَنْفُسِهِمْ أَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ قَالُوا بَلَىٰ شَهِدْنَا أَنْ تَقُولُوا يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّا كُنَّا عَنْ هَذَا غَافِلِينَ» یعنی؛ به یاد آر آن هنگامی که پروردگار تو از فرزندان آدم میثاق گرفت که آیا من پروردگار شما نیستم، گفتند: آری! می‌بینیم که پروردگار مایی، تا روز قیامت نگویند ما از این مسئله غافل بودیم. حال در سلام خود به امام زمان ۷ اظهار می‌داری که تو همان پیمانی هستی که اقرار به ربوبیت خدا است و در واقع وجود مقدس تو، تذکر همان پیمان و یادآوری آن است، تا خلق راه خود را گم نکنند، این است که گفته می‌شود امام را هر جانی می‌شناسد، چون آن حضرت در واقع حضور بالفعل فطرت هر انسان است و هرکس به اندازه‌ای که بتواند به امام زمانش نزدیک شود، به خود راستین خود نزدیک شده است. وجود منور حضرت؛ یادآور عهد هر انسانی است با خدا، و لذا امام ۷ هرگز کسی را به خودش دعوت نمی‌کند، چون خودی ندارد. خود او، خود واقعی ما است، و خود واقعی ما، عهد بندگی است با خدا، همان خودی که ربوبیت حق را با جان خود دیده و تصدیق نموده است. حال وقتی انسان متوجه ربوبیت حق شود، متوجه عبودیت خود نیز شده است. چون رب؛ عبد می‌طلبد، و او به واقع رب است، پس ما هم به واقع عبدیم و دیگر هیچ، و وجود منور امام زمان ۷ متذکر حفظ این معادله است که در افق جان ما عبودیت ما و ربوبیت حق فراموش نشود.

سلام بر چنین مقامی می‌کنیم، مقام مستقر در عبودیت خود و توجه به ربوبیت حق، تا او این‌شاء‌الله بفرماید: «عَلَيْكَ السَّلَام!» یعنی پرتویی از آن عهد حقیقی بر جان ما تجلی نماید.

امام زمان ۷ وعده حتمی خداوند

﴿السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَعْدَ اللَّهِ الَّذِي ضَمِنَهُ﴾

سلام بر تو ای وعده خدایی که خداوند آن وعده را تضمین کرده!

وعده خدا آن است که در نهایت، حق باید در تمام ابعاد زندگی زمینی ظهور کند و ظهور کامل حق در حالتی ممکن است که امامی معصوم بدون هیچ مانعی بتواند حکم خود را در جهان جاری نماید. این مسئله، مسئله اساسی و عقیده دقیقی است که در مبحث «فرج، حتمی‌ترین حادثه در انتهای تاریخ» و «آخرالزمان، شرایط ظهور باطنی‌ترین بُعد هستی» و بحث «آخرالزمان و جایگاه انقلاب اسلامی در نظام احسن» به آن پرداخته شده است و شما در این سلام و با این مضمون می‌خواهید آن عقیده را فعال و بانشاط نگه دارید و با سلام به حضرت از این منظر، متوجه حضور نهایی آن حضرت باشید و خود را در پهنه همه تاریخ وارد کنید، آن هم در کنار امام زمان (ع) که چنین حضوری، برکات فوق‌العاده‌ای را در پی خواهد داشت که در بحث «برکات انتظار» به آن پرداخته شده است. نگاه کن در افق تاریخ و وجود حتمی او را بنگر و بگو: «السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَعْدَ اللَّهِ الَّذِي ضَمِنَهُ» و سپس بگو:

﴿السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْعَلَمُ الْمَنْصُوبُ وَالْعِلْمُ الْمَصْبُوبُ وَالْعَوْتُ وَالرَّحْمَةُ الْوَاسِعَةُ وَعَدَا غَيْرِ مَكْذُوبٍ﴾
سلام بر تو ای نشانه نصب‌شده و ای علم و دانش فراوان سرازیر شده، و ای فریادرس و رحمت واسعه الهی، و ای وعده غیر دروغ!

«عَلَمٌ»؛ یعنی نشانه‌ای که نمی‌گذارد شخص گمراه شود. در جنگ‌ها هم این‌طور بود که علم را به دست علمدار جنگ می‌دادند تا معلوم شود محور لشکر کجاست و سربازان حول محور علم موقعیت خود را تنظیم می‌کردند. خطاب به امام می‌گویی: تو یک علم نصب شده توسط خداوند هستی و در آن راستا ملاک انحراف و عدم انحراف می‌باشی. در این فراز از دعا متوجه‌ای که خداوند در هرزمان در فهم دین و نشان‌دادن راه دینداری، انسان را تنها نمی‌گذارد و هرگز نمی‌شود عالم بی‌حجت باشد، حجتی که نمایش خواست و عدم خواست خدا است، و در این فراز در محضر آن حضرت این عقیده را متذکر می‌شوی که آن حجت و علم منصوب، تویی، «وَالْعِلْمُ الْمَصْبُوبُ» و نیز تو علم سرریز و فراوان و بدون خلل و نقص هستی!

یعنی تمام چشمه‌های علم از تو سرازیر می‌شود، زیرا وقتی انسانی ارتباط کامل با خدای علیم مطلق داشت، آن هم نه خدایی که در فکر زمان‌زده‌ی گرفتار گذشته و آینده‌ی انسان‌های معمولی مطرح است، بلکه خدایی که حی و حاضر است. او پرتو علم خود را بر قلب بنده مخلص‌اش می‌افشاند، چنین انسانی همه آن علمی را که ممکن است یک انسان دارا شود داراست و ما از طریق انس قلبی با او، همو که به عنوان واسطه فیض، حی و حاضر است، از آن علم همه‌جانبه او بهره‌مند می‌شویم، علمی که سراسر شور و شغف و اتصال و شهود به همراه

دارد.

حال در ادامه همین فراز، نظر به صفات دیگر حضرت می‌اندازی و می‌گویی: «وَ الْغُوثُ وَ الرَّحْمَةُ الْوَّاسِعَةُ وَ عَدَاً غَيْرَ مَكْذُوبٍ» سلام بر تو که فریادرس و رحمت واسعه و وعده‌ای هستی که هرگز دروغ نمی‌شود! هرکس بداند باید در زندگی زمینی مسیر زندگی را در شرایط دقیق بندگی خدا بگذراند، می‌فهمد این مسیر دقیق بدون یآوری بزرگ ممکن نیست و خداوند هم انسان را از چنین یآوری محروم نکرده است و لذا متوجه می‌شوی آن یاور و فریادرس در این بیابان زندگی، انسان کامل و بنده محض خداوند است و به همین جهت هم او تجلی رحمت واسعه خداوند است و خداوند هرگز ما را بدون مدد او رها نکرده است، چه در جای‌جای زندگی و چه در نهایت کار عالم، او «وَ عَدَاً غَيْرَ مَكْذُوبٍ»؛ است، وعده‌ای که خداوند به بشریت داد که اگر یک روز از عمر زمین مانده باشد، او خواهد آمد. در همین رابطه حضرت عبدالعظیم حسنی می‌گوید: بر سرورم حضرت جوادالائمه ع وارد شدم، تصمیم داشتم از او بپرسم که آیا «قائم» شما همان مهدی است یا غیر او؟ - چون یک‌جا بحث قائم‌بودن کسی است که در این خاندان باید قیام کند، و یک‌جا بحث مهدی این امت است که باید نهایت فرهنگ اهل‌البیت را بنمایاند- می‌گوید: قبل از آن‌که شروع به سخن کنم، خود حضرت جواد ع آغاز به سخن کرده، فرمودند: ای ابوالقاسم! قائم ما همان مهدی است که باید در عصر غیبت منتظرش بود و در عصر ظهور اطاعتش کرد و سومین فرزند من است. و سپس ادامه دادند: «وَ الَّذِي بَعَثَ مُحَمَّدًا ص بِالنَّبُوَّةِ وَ خَصَّنَا بِالْإِمَامَةِ أَنَّهُ لَوْ لَمْ يَبْقَ مِنَ الدُّنْيَا إِلَّا يَوْمٌ وَاحِدٌ، لَطَوَّلَ اللَّهُ ذَلِكَ الْيَوْمَ حَتَّى يَخْرُجَ فَيَمْلَأَ الْأَرْضَ قِسْطًا وَ عَدْلًا كَمَا مَلَأَتْ جُورًا وَ ظُلْمًا وَ إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى يُصَلِّحُ أَمْرَهُ فِي لَيْلَةٍ كَمَا أَصْلَحَ أَمْرَ كَلِيمِهِ مُوسَى ع لِيَقْتَسِمَ لِأَهْلِهِ نَارًا فَرَجَعَ وَ هُوَ رَسُولٌ نَبِيٌّ. ثُمَّ قَالَ ع «أَفْضَلُ أَعْمَالٍ شِيعَتِنَا أَنْتِظَارُ الْفَرَجِ» یعنی؛ قسم به خدایی که محمد ص را به پیامبری برگزید و امامت را به ما اختصاص داد، اگر از عمر دنیا بیش از یک روز هم باقی نمانده باشد، خداوند آن روز را آن‌قدر طولانی می‌گرداند تا قائم ما خروج کند و همان‌طور که زمین از جور و ظلم پر شد، از قسط و عدل پر شود، خدای سبحان کار او را یک شبه اصلاح می‌کند و اوضاع را به نفع او برمی‌گرداند، چنان‌که کار موسی ع را یک شبه اصلاح کرد، او برای گرفتن پاره‌ای آتش برای خانواده‌اش رفت، ولی هنگام بازگشت به شرافت رسالت و افتخار نبوت نایل شده بود، آنگاه فرمود: بهترین اعمال شیعیان ما انتظار فرج و انتظار گشایش امور به دست آن حضرت است.

این است معنی «وَ عَدَاً غَيْرَ مَكْذُوبٍ» یعنی؛ وعده‌ای که حتمی است و بلوغ هستی در گرو وجود مقدس آن حضرت است، به نور فریادرسی و رحمت واسعه و وعده غیر مکذوب‌بودن آن حضرت بنگر و سلام کن تا این‌شاء‌الله جواب سلامی متناسب با همان مقام بشنوی.

نظر به کامل‌ترین نماز

﴿السَّلَامُ عَلَيْكَ حِينَ تَقُومُ﴾

سلام بر تو وقتی در حال قیام نماز هستی، که تنها قیام معنی دار در نماز، قیام تو است!

به ما گفته‌اند: «قیام نمازگزار، مقام استقامت در اخلاق حسنه و اعتدال در ملکات پسندیده است». اعتدال در بین خوف و رجاء، به طوری که آن خوف و رجاء ذره‌ای بر همدیگر نچربد، و ماندن در تعادل - بدون هیچ افراط و تفریطی - از مشکل‌ترین کارها است و این مقام قیام امام عصر^ع است و حال به این مقام سلام می‌کنی تا لبیک مناسب آن را بشنوی، لبیکی که حاوی مدد رسانی در جهت تعادل است به تو از صاحب قیام، تا از این مقام محروم نگردی و متذکر مقام قیومیت حق شوی و به قیام حق خود را قائم نمایی و نیز گفته‌اند قیام، مقام «توحید فعلی» است و مقامی است که توحید فعلی حق بر قلب نمازگذار تجلی می‌کند و در اثر آن تجلی او می‌بیند هر فعلی در عالم، تجلی فاعلیت خدا است. حال صاحب چنین قلبی، حضرت صاحب الامر^ع است و راه نزدیکی به چنین مقامی و چنین توحیدی از طریق لبیک و جواب سلام آن حضرت برای ما ممکن است. پس؛

«السَّلَامُ عَلَیْكَ حَیْنَ تَقُومُ»

نظر به کامل‌ترین تشهد و سلام

«السَّلَامُ عَلَیْكَ حَیْنَ تَقْعُدُ»

سلام بر تو وقتی در تشهد و سلام خود می‌نشین!

اول باید متوجه بود آرمان حقیقی هر انسانی، حالات انسان کامل یعنی حالات حضرت صاحب الامر^ع است و زیباترین حالات آن حضرت، حرکات و حالات آن حضرت در نماز است که نور علی نور است، و چه کسی می‌تواند حقیقت تشهد و سلام را قلباً و عملاً درک کند جز آن حضرت؟ در تشهد نماز، شهادت به یگانگی خدا و توحید خالص، و شهادت به عبودیت محض رسول خدا^ص ظهور می‌کند و سپس سلام نماز به جهت برگشت از سفر معراجی نماز و باقی‌بودن در رؤیت جمال حق، در مقابل حجاب کثرات است، و صاحب اصلی چنین حالاتی و صد چندان از این حالات در تشهد و سلام، وجود مقدس حضرت صاحب الامر^ع است، که صورت نهایی و آرمانی این حالات می‌باشد.

سلام بر آن مقام در حین تشهد، توجه به وجه آرمانی تشهد است و جهت دل را به آن نور مجسم انداختن، به امید لبیکی مناسب همان مقام به آن کس که سلام کرده است، و در آن حال انسان معنی تشهد را می‌فهمد و حقیقت تشهد را در آینه وجود مقدس آن حضرت رؤیت می‌کند. حال دیگر فرق نمی‌کند با نظر به حقیقت تشهد، به وجود مقدس حضرت نظر کند و یا با نظر به تشهد آن حضرت، به حقیقت تشهد برسد، دو آینه است که روبه‌روی هم قرار می‌دهد و در هر آینه می‌تواند دیگری را ببیند.

نماز؛ واقعی‌ترین کلمات

﴿السَّلَامُ عَلَيْكَ حِينَ تَقْرَأُ وَ تَبَيَّنُ﴾

سلام بر تو آنگاه که در حال قرائت نماز و نمایاندن مافی‌الضمیر خود هستی!

نمازگزار در قرائت اذکار نماز، اعتقادات توحیدی خود را اظهار می‌کند و در راستای توجه به مقام توحیدی حضرت

حق، تقاضاهای خود را در میان می‌گذارد.

در قرائت اذکار نماز دو چیز مطرح است: یکی محتوای توحیدی که در سراسر آن کلمات وجود دارد و دیگری حضور قلب در اظهار آن عقاید و اعلان آن تقاضاها.

واقعی‌ترین کلمات در هستی که از هر وهم و حدسی پاک است، کلمات نماز است، کلماتی که در عمق واقعیت جای دارد و نمازگزار با گفتن آن‌ها به باطن هستی سیر می‌کند، آنگاه که قلب در صحنه باشد و به وسعت آن کلمات آشنایی داشته باشد؛ و لذا نمازگزار با قرائت نماز در مرکز هستی جای می‌گیرد و از آن جایگاه، حقایق را می‌بیند و می‌نمایاند، و این حالت؛ آرزوی هر انسانی است که به دنبال حقیقت است و جز در انسان کامل یعنی حضرت صاحب‌الامر و محقق نیست و آن کس که قاعده «صاحب و تابع» را می‌شناسد و می‌داند برای هر حقیقتی، صاحبی هست و تابعی، مثل آب و رطوبت اشیاء که همه رطوبت‌هایی که به اشیاء می‌رسد، مربوط به صاحب رطوبت است که آن عین رطوبت و تری است، آری؛ هر کس قاعده «صاحب و تابع» را می‌شناسد، می‌داند صاحب قرائت اذکار نماز و اظهار و تبیین آن‌ها، حقیقت انسانیت، یعنی حضرت صاحب‌الامر هستند و صورت آرمانی این احوالات را در او می‌بیند و با سلام به آن حضرت در رابطه با این احوالات، قلب خود را متوجه وجه آرمانی قرائت اذکار نماز نموده است تا با جوابی که از آن حضرت مناسب این حالت، می‌شود، ان‌شاءالله از حالت امام و در قرائت نماز، به عنوان تابع آن صاحب، بی‌بهره نباشد. رزقنی‌الله و ایّاکم

امام و نمایش کامل‌ترین نماز

﴿السَّلَامُ عَلَيْكَ حِينَ تُصَلِّي وَ تَقْنُتُ﴾

سلام بر تو آن هنگام که به طور کلی در حال نماز خواندن و قنوت و نیایش هستی!

راستی؛ اگر توجه من و تو به صورت آرمانی عباداتمان نیفتد، چیزی جز پوسته‌ای تهی از آن‌ها باقی خواهد ماند؟ و آیا وقتی عبادات از حقیقت تهی شد، شخصیت عبادت‌کننده جز پوسته‌ای تهی از انسانیت چیز دیگری است؟! با سلام به آن حضرت در هنگام نماز، به عین نماز و نیایش، سلام کرده‌ای، آری به عین نماز سلام کرده‌ای.

قرآن در راستای مقام امام و عینیت آن مقام با احکام الهی می‌فرماید: «وَجَعَلْنَاهُمْ أُمَّةً يَهْدُونَ بِأَمْرِنَا وَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِمْ فِعْلَ الْخَيْرَاتِ وَإِقَامَ الصَّلَاةِ وَإِيتَاءَ الزَّكَاةِ وَكَانُوا لَنَا عَابِدِينَ» یعنی؛ ما آن‌ها را امام قرار دادیم که به «امر» ما هدایت می‌کنند و «فعل خیر» و «اقامه نماز» و «ایتاء زکات» را به آن‌ها وحی کردیم، چراکه آن‌ها بندگان عبادت‌گر ما بودند. مفسرین در تفسیر این آیه نکات دقیقی دارند، صاحب تفسیر قیّم المیزان می‌فرماید: فعل خیر و اقامه نماز و ایتاء زکات را به آن‌ها وحی کرد، نفرمود نماز بخوانید، بلکه نماز خواندن را به آن‌ها وحی فرمود و لذا نماز آن‌ها همان وحی الهی است، و این است که می‌گوییم امامان عین نمازاند و هر نمازی با اتصال به عین نماز، معنی حقیقی خود را پیدا می‌کند و سلام بر آن حضرت در رابطه با این مقام خاص، یعنی مقام نماز و مقام نیایش آن حضرت با خدای خود؛ ما با سلام به آن حضرت و با نظر به نماز آن حضرت، امید لیبکی مناسب آن را این‌شاءالله داریم و در آن حالت است که معنی زندگی را خواهیم فهمید. چون معنی نماز را در آینه وجود مقدس آن حضرت فهمیده‌ایم.

سلام بر راز رکوع و سجود

﴿السَّلَامُ عَلَيْكَ حِينَ تَرْكَعُ وَتَسْجُدُ﴾

یعنی، سلام بر تو هنگامی که رکوع می‌کنی و به سجده می‌روی!

به ما گفته‌اند: «رکوع؛ خروج از مقام قیام لله به مقام قیام بالله و نیز خروج از مشاهده قیومیت به مشاهده انوار عظمت است، و نیز سیر از توحید افعالی به توحید اسماء است و سلوک از مقام «تدلی» به مقام «قاب قوسین» است» که اصحاب قلوب سال‌ها در طلب تحقق این نحوه رکوع هستند و سجود را «آخرین منزل قرب و منتهی‌النهایت و وصول معرفی نموده‌اند». سالک در سجود به مقام لامقامی وارد می‌شود که به آن مقام «اودنی» گویند، مقام چشم بستن از غیر، حتی از کثرات اسماء و صفات، و فنای در خود حضرت ذات، که همان تجلی توحید ذات است بر قلب سالک در سجده. حال به من بگو چنین رکوع و سجود و صد چندان از این رکوع و سجود در چه کسی محقق است؟ جز در مقام انسان کامل یعنی حضرت امام عصرؑ که عین رکوع و سجود است، آیا ما بیچارگان وادی حیرت باید از نزدیکی به این نوع رکوع و سجود همواره محروم باشیم، با این‌همه لطفی که خداوند به بندگان دارد؟ در این حالت است که با امید فراوان روبه‌روی خود کسی را می‌یابیم که تجسم عینی رکوع و سجود حقیقی است، امیدوارانه با توجه به رکوع و سجودش او را سلام می‌دهیم و می‌دانیم در همین رابطه به لطف الهی جواب سلام خود را دریافت می‌کنیم و با نور رکوع و سجود آن حضرت ما نیز وارد رکوع و سجود حقیقی خواهیم شد، این‌شاءالله. حالا می‌فهمی چرا وقتی در سلام‌های قبل به حضرت سلام دادی، یکی از صفات آن حضرت را «والرحمة الواسعة» خواندی؟ چون از طریق اوست که ما وارد رحمت واسعة رکوع و سجود حقیقی می‌شویم. بعون‌الله و کرمه

آینه نمایش توحید

﴿السَّلَامُ عَلَيْكَ حِينَ تَهَلَّلُ وَتُكَبِّرُ﴾

سلام بر تو هنگامی که مشغول «لاله‌الاله» و «الله‌اکبر» گفتن هستی!

عرضه می‌داری؛ اگر «لاله‌الاله» گفتن نظر به یگانگی خدا انداختن است، آن «لاله‌الاله»، «لاله‌الاله» توست و اگر با «الله‌اکبر» گفتن سراسر قلب را کبریایی حق پر می‌کند، آن «الله‌اکبر»، «الله‌اکبر» گفتن تو است. ای آرزوی ما! مگر می‌شود نخواهیم که سراسر عالم را حضور «الله» ببینیم و جانمان را سراسر در طلب حکم او قرار دهیم؟ مگر می‌شود ما نخواهیم که کبریایی حضرت حق سراسر وجود ما را در برگیرد و در هر چیز و هر کار با کبریایی او روبه‌رو شویم؟ معلوم است که می‌خواهیم. پس معلوم است تو را می‌خواهیم، و سلام بر تو که جلوه تام و تمام آرزوی مایی! چقدر بابرکت است اُنس با تو ای قلب سراسر مملو از توحید و تکبیر حضرت ربّ.

وقتی فهمیدی «لاله‌الاله» گفتن و «الله‌اکبر» گفتن، چه غوغایی در قلب انسان به پا می‌کند و وقتی فهمیدی قلبی در صحنه عالم است که تجسم عینی این نوع «لاله‌الاله» و «الله‌اکبر» گفتن است و می‌توانی بر اساس نظر به «لاله‌الاله» و «الله‌اکبر» بر او نظر کنی، سلام خود را بر همین اساس بر آن حضرت عرضه می‌داری و می‌گویی؛ «السَّلَامُ عَلَيْكَ حِينَ تَهَلَّلُ وَتُكَبِّرُ»، طوبی لک، طوبی لک.

امام U نمایش کامل‌ترین حمد و استغفار

﴿السَّلَامُ عَلَيْكَ حِينَ تَحْمَدُ وَتَسْتَغْفِرُ﴾

سلام بر تو هنگامی که حمد می‌کنی و استغفار می‌نمایی!

آیا کسی که در گرانبهایی را بیابد، می‌تواند جهت دل را به جای دیگر بیندازد؟ آیا گرانقدرتر از خدا با آن همه صفات جمال و جلال می‌توان داشت؟ حال وصف زیبایی‌های خدا و سیر از اسمی از اسماء الهی به اسمی دیگر، که همان «حمد الهی» است، موجب اُنس قلب با حق است. و «استغفار»، طلب تکمیل فیض است تا این رؤیت به بهترین نحو انجام شود* و همواره انوار حق بر قلب انسان در حال حمد، یکی پس از دیگری تجلی نماید، حقیقت تام و تمام حمد و استغفار، امام عصر U است، هرکس می‌خواهد از آنچنان حمد و استغفاری محروم نگردد، راه و رسمش توجّه به آن حضرت است و سلام بر آن حضرت با نظر به حمد و استغفار او، موجب جلب توجّه ایشان بر اساس همان حالت می‌شود. گفت:

گرچه راهی است پر از بیم زما تا بر دوست

رفتن آسان بود ار واقف منزل باشی

و کسی واقف منزل است که امام عصر را که منزل حقیقی این حالات و معارف است، یافته باشد و آن اجمال حمد و استغفار را که خود می‌شناسد به نحو کامل و بالفعل در وجود مقدس آن حضرت بنگرد و به آن مقام سلام دهد و امید جوابی مناسب آن سلام داشته باشد، جوابی که چون شنید سراسر وجودش را حمد و استغفار حضرت رب‌العالمین

پر کند.

امام زمان ۷؛ حاکم شب و روز

﴿السَّلَامُ عَلَيْكَ حِينَ تَصْبِحُ وَ تُمْسِي﴾

سلام بر تو هنگامی که صبح می‌کنی و هنگامی که شب می‌نمایی!

راستی؛ آن کس که سراسر قلبش توجه به حق است و از حق نور می‌گیرد، صبح و شامش چگونه می‌گذرد؟ تمام گنج‌های معنوی عالم یکپارچه در قلب اوست، با سلام به اوست که به همه حقیقت، سلام کرده‌ای، به او می‌گویی:

در کعبه کوی تو هر آن کس که درآید

از قبله ابروی تو درعین نماز است

خوشا به حال کسی که در سوز و گداز چنین انسانی است! وقتی به صبح و شام کردن او سلام می‌کنی. قصه سوز دل خود را با محبوب آرمانی و الهی خود در میان می‌گذاری، نمی‌دانی به کدام وجه مبارک او نظر کنی، چراکه: شرح شکن زلف خَم اندر خَم جانان

کوته نتوان کرد که این قصه دراز است

چه می‌توان گفت، جز این که بگویی: «السَّلَامُ عَلَيْكَ حِينَ تَصْبِحُ وَ تُمْسِي» سلام بر تو که تمام وجودم را یک چشم کرده‌ام و همه چشمم را به قلب سپرده‌ام و چشم قلب را از همه برکنده و بازداشته‌ام، تا به جمال تو باز کنم.

بر دوخته‌ام دیده چو باز، از همه عالم

تا دیده من بر رخ زیبای تو باز است

و در این نظر کردن به تو، شب و روز نمی‌شناسم، شب و روزم سلام است به شب و روز تو، ای شاه انجمن
دلبران!

هر بامداد روی تو دیدن حیات ما است

امروز روی خوب تو جانا چه دلرباست

هر روز در جمال تو خود لطف دیگری است

امروز هر چه عاشق شیدا کند سزااست

امروز آن کسی که مرا، دی بداد پند

چون روی تو بدید ز من عذرها بخواست

صد چشم وام خواهم تا در تو بنگرم

این وام از که خواهم و آن چشم خود کراست

عرضه می‌داری؛ سلام بر تو هنگامی که صبح می‌کنی و هنگامی که شب می‌نمایی و سراسر وجودت توجه به حق
است، سلامی می‌کنم با هزاران امید، امید به لیبیکی از جنس همان حالاتی که صاحب اصلی آن تو هستی.
ای خنک چشمی که آن گریان اوست

ای همایون دل که آن بریان اوست

چرا که او صاحب «وقت» است و دیگر شب و روز نیستند که بر حالات او حکومت می‌کنند، بلکه اوست که با
حالات توحیدی خود بر شب و روز حاکم است. پس سلام بر او در تمام شب و روزش که شب و روز واقعی، شب
و روزی است که او دارد.

امام زمان؟؛ معنی شب و روز

﴿السَّلَامُ عَلَيْكَ فِي اللَّيْلِ إِذَا يَغْشَىٰ وَالنَّهَارِ إِذَا تَجَلَّىٰ﴾

سلام بر تو آن هنگام که شب در اوج تاریکی قرار می‌گیرد و هنگامی که روز در اوج روشنایی، خود را می‌نمایاند.
مگر می‌توانم یک لحظه از تو چشم بردارم، آن وقت به کجا چشم بگشایم؟!

سوخته عبودیت حق! مگر می‌شود در سراسر روزگار جز به انسان کامل یعنی صاحبِ عصر نظر کند.
ای مجلسیان، سوز دل حافظ مسکین

از شمع بپرسید که در سوز و گداز است

کسی که می‌خواهد از جهتم آنانیت خارج شود، می‌داند که باید در سراسر روزگار چشم بر آن حضرت بیندازد،
و در این توجه، روز و شب شناسد و بداند با گوشه چشم اوست که این انانیت به بی‌نام و نشانی تبدیل می‌شود و
خواهد گفت:

خمِ ابروی تو بود و کف مینوی تو بود

که به یک جلوه ز من نام و نشان یک جا برد

حجاب آنانیت و توجه به خود، غلیظ‌ترین حجاب‌هاست و برای رهایی از آن یک راه بیشتر نیست و آن مددِ خم
ابروی آن کسی است که سراسر وجودش بندگی است و اصلاً انانیتی ندارد.

آری؛ با این سلام‌ها خواستی سر رشته ارتباط با آن حضرت نگسلد تا او نیز از عنایات خودش ما را محروم
نگرداند

گرت هوا است که معشوق نگسلد پیوند

نگاه دار سر رشته تا نگه دارد

شب می‌خواهد با همه تاریکی بیاید، بیاید، روز می‌خواهد با همه روشنایی برود، برود، در تمام این اوقات سلام بر
تو، ای آرزوی دل و ای آرمان بلند انسانیت! اگر تو بر ما نظر نکنی، بودن و نبودن روز و شب چه معنایی دارد؟
امام زمانؑ؛ حامل اسماء الهی

﴿السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْإِمَامُ الْمَأْمُونُ﴾

سلام بر تو ای امام امانت دار و امین!

مسلم خداوند امانت‌های خاصی دارد که هرکس ظرفیت پذیرش آن را ندارد و تو امانت‌های خاص خداوند را در
نزد خود داری.

در هر فرازی از این زیارت، قلب ما را جهت می‌دهند که به کجا نظر کند و با چه معارفی به سر برد، در این فراز نظر ما را به اماناتی می‌اندازند که در نزد آن حضرت هست و باید آماده شد تا ما را از داشتن آن‌ها برخوردار کنند تا بتوانیم با اسماء خاص الهی، حضرت «الله» را عبادت کنیم، توجه و تمرکز و دلدادگی به انسان کامل، شرط برخوردار شدن از نور اسماء الهی است که در نزد ما به صورت بالقوه به امانت گذارده‌اند، و در این رابطه امام U جان جهان و حامل همه اسراری است که خداوند باید با بندگانش در میان بگذارد و در همین رابطه که خداوند به عنوان جامع جمیع اسماء حسنی، مقصد اصلی جان انسان‌ها است، امام زمان U نیز مقصد اصلی جان‌ها می‌شود، چون قلب مبارک او محلّ تجلیات تامه اسماء الهی است و هماهنگی با رضا و خشم قلب مقدس او، راه نزدیکی به آن امانات الهی است که همان اسماء الهی باشد، اسمائی که آینه نظر بر حق‌اند، نظر بر حق که جانِ جان همه است. پس سلام بر امامی که وجود مقدسش حامل و امانت‌دار آینه‌های نمایش حق است. سلام بر امانت‌دار و امین اسماء الهی، امید را بر می‌انگیزاند تا ما از آن امانات محروم نگردیم.

امام زمان U؟ آرمان بلند انسان

﴿السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْمُقَدَّمُ الْمَأْمُولُ﴾

سلام بر تو ای افق آرزوشده!

مگر بنا نیست هر قومی اگر خواست در روزمرگی‌ها نیوسد، به آرزویی سترگ، ولی واقعی توجه کند؟ و مگر نه این است که هرگاه قومی، اتکاء و باور خود را به آرزوی سترگ خود از دست داد و انسان مطلوب او از منظر زندگی‌اش رخت برپست، از حیثیت خویش تهی می‌شود و با پوسته زندگی به سر خواهد برد و هر لحظه باید آماده پذیرش مرگ و هلاکت باشد؟ پس ای امام! تو همان آرزوی بزرگ، ولی دست‌یافتنی هستی که ما را از همه این هلاکت‌ها می‌رهانی و آنچنان حی و حاضری که ما جرأت سلام کردن به تو را پیدا کرده‌ایم. به ما گفته‌اند:

یک چشم زدن غافل از آن یار نباشید

شاید که نگاهی کند آگاه نباشید

سلام بر تو که هر آنچه ممکن است به طور منطقی در آرمان هر قومی باشد، در تو جمع است، خسارت‌دیده، آن‌هایی هستند که تو را مد نظر خود ندارند.

﴿السَّلَامُ عَلَيْكَ بِجَوَامِعِ السَّلَامِ﴾

سلام بر تو با همه آنچه در حقیقت سلام نهفته است!

حقیقت آن است که نمی‌دانم با تو ای همه آرزوهایم! چه بگویم و دیگر به بهانه کدام یک از کمالات بر تو سلام کنم، پس بگذار در یک کلمه عرض کنم: سلام بر تو با هر آنچه جا دارد که بر تو سلام کنم! سلام بر تو به جهت هر آنچه در شأن سلام هست و همه آن در تو است!

نه ماهی از آب خسته می‌شود و نه من از سلام کردن به تو، چون ماهی بی‌آب لاشه مرده‌ای بیش نیست، و انسانیت انسان، بی‌انسان کامل قالب انسان است و نه خود انسان. پس

هر که او ماهی نباشد جوید او پایان آب

هر که او ماهی بود کی فکرت پایان کند؟

ای بقیةالله اعظم! ای حجت خدا! می‌خواهم نزدیکی خود را به شما نشان دهم که چون بیگانگان با من رفتار ننمایید، می‌خواهم عقاید خود را به شما عرضه کنم تا مرا هم از اهل دیار خود بدانید، در حالی که می‌دانم شما از ضمیر من اطلاع کامل دارید.

اظهار عقاید حق برای هم‌سنخی

پس: «أشهدك يا مولاي» شما را گواه می‌گیرم ای مولای من! که:

﴿أني أشهد أن لا إله إلا الله وحده لا شريك له و أن محمدا عبده و رسوله لا حبيب إلا هو و أهله و أشهدك يا مولاي أن عليا أمير المؤمنين حجة و الحسن حجة و الحسين حجة و علي بن الحسين حجة و محمد بن علي حجة و جعفر بن محمد حجة و موسى بن جعفر حجة و علي بن موسى حجة و محمد بن علي حجة و علي بن محمد حجة و الحسن بن علي حجة﴾

ای مولای من! بر قلب من بنگر که من شهادت می‌دهم به یگانگی خدا و یگانگی او را در تدبیر، در همه عالم می‌بینم و شهادت می‌دهم به این که تنها حکم او باید مطاع باشد. آری؛ «أني أشهد أن لا إله إلا الله وحده لا شريك له» و نیز می‌بینم که محمد ﷺ بنده و رسول چنین خدایی است، و آثار توحید الهی در حرکات و سکناتش نمایان است، محبوبی جز او و اهل او نیست. می‌بینم و شهادت می‌دهم که علی U امیرالمؤمنین، حجت اوست و نمایش آن چیزی است که او می‌خواهد، همچنان که امام حسن و امام حسین و امام سجاد و امام صادق و امام موسی کاظم و امام رضا و امام محمد تقی و امام علی‌التقی و امام حسن عسگری n همه و همه حجت او بوده و هستند، و تمام حرکات و سکنات و گفتار این ذوات مقدسه، ملاک و نمایش خواست خدا است.

﴿و أشهد أنك حجة الله﴾

و شهادت می‌دهم و با عمق جانم مشاهده می‌کنم که تو ای امام حاضر، و ای مخاطب امروزین من! حجت خدایی و آنچه تو از ما می‌خواهی، همانی است که خدا از ما می‌خواهد و آنچه تو ما را از آن نهی می‌کنی، همانی است که خدا ما را از آن نهی کرده، تو حجت خدا و نمایش توحید حضرت «الله» هستی، توحید خدا در جمال و جلال شما نمایان است و آینه تمام‌نمای محبوب جان همه انسان‌هایی.

حال ملاحظه فرمایید که چگونه بر حقایق حقه شهادت می‌دهم که مورد نظر شما است، پس با من چون بیگانگان رفتار

معیت امام زمان با همه چیز

﴿أَنْتُمْ الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ﴾

شما ابتدا و انتهای همه چیز هستید

مثل نور که تا نور نباشد، چیزی دیده نمی‌شود، در رؤیت هر چیز، اول نور، رؤیت می‌شود و سپس آن چیز، و در انتها هم باز نور به آن چیز می‌خورد و همان نور در چشم ما منعکس می‌گردد. حقیقت ذوات مقدسه معصومین نیز از همین قرار است که اولین پرتو خلقت آن‌ها، چراکه از یک جهت رسول خدا ﷺ فرمودند: «أَوَّلُ مَا خَلَقَ اللَّهُ نُورِي» یعنی؛ اولین چیزی که خداوند خلق فرمود، نور من بود. از طرف دیگر علی در رابطه با مقام اهل‌البیت می‌فرماید: «... كُنَّا وَاحِدًا، أَوْلْنَا مُحَمَّدًا وَ أَوْسَطْنَا مُحَمَّدًا وَ كُنَّا مُحَمَّدًا فَلَا تَتَفَرَّقُوا بَيْنَنَا...» یعنی؛ ما اهل‌البیت، از خود رسول‌الله ﷺ تا آخرین ما، همه در یک مقام هستیم و نباید بین ما جدایی قائل باشید. پس عنایت داشته باشید همان‌طور که اولین نور، نور محمدی ﷺ بود و به یک اعتبار نور اهل‌البیت، آخرین نور نیز نور اهل‌البیت خواهد بود، به همین جهت حضرت صادق می‌فرماید: «إِنَّ آخِرَ مَنْ يَمُوتُ الْإِمَامُ...» یعنی؛ آخرین کسی که از این دنیا رخت برمی‌بندد امام است. با داشتن چنین معارفی است که به شما ذوات مقدسه معصومین خطاب می‌کنیم: «أَنْتُمْ الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ»؛ شما ابتدا و انتهای همه چیز هستید، که البته این سخن، معارف زیادی به همراه دارد که بنده نمونه‌ای از آن را عرض کردم، وقتی خداوند اول و آخر و ظاهر و باطن است، انسان کامل به اولیت خداوند، اول است و به آخریت خداوند، آخر است و به ظاهریت خداوند، ظاهر است و به باطنیت خداوند، باطن است، چون به مجردیت خداوند، مجرد است؛ و به معیت خداوند با هر چیز، آن‌ها هم با هر چیز هستند، چون هر که مجردتر است، حاضرتر است منتها مجرد حضرت حق به خود اوست و مجرد کامل امام زمان با او و ائمه به خداوند است. باز معانی دیگری از اول و آخر بودن ائمه مطرح است که باید در جای دیگر و با مقدمات مستوفی مطرح شود.

توجه به رجعت، عامل نجات از ظلمت

﴿وَ أَنْ رَجَعْتُمْ حَقًّا لَا رَيْبَ فِيهَا يَوْمَ لَا يَنْفَعُ نَفْسًا إِيمَانُهَا لَمْ تَكُنْ آمَنَتْ مِنْ قَبْلُ أَوْ كَسَبَتْ فِي إِيمَانِهَا خَيْرًا﴾.
ما معتقدیم که رجعت و بازگشت شما که برگشت عدالت و معنویت کامل است، حق و حتمی است، در آن شرایطی که به نور شما همه مرزهای ایمان و کفر مشخص شده است و آنهایی که مؤمن به ظهور چنین شرایطی نشده‌اند و ایمان خود را فعال نگه نداشته‌اند تا به خیری نایل شوند، در آن شرایط دیگر فرصت را از دست داده‌اند، چراکه هر انسانی با حداقل ایمان به راحتی می‌تواند بفهمد خداوند به ظلمات آخرالزمان راضی نیست و هرگز نمی‌پسندد ظالمان عنان جهان را به‌دست گیرند و بر مظلومان هر چه می‌خواهند تحمیل کنند.

راستی؛ کسی که این حداقل شعور را ندارد و انتظار هیچ فرجی را نمی‌کشد و به ظلمات آخرالزمان تن داده، می‌تواند خود را در جبهه اهل انتظار - با آن همه شعور و آینده‌نگری که برای اهل انتظار هست - قرار دهد؟!

هم‌دلی با امام

﴿وَ أَنْ الْمَوْتَ حَقًّا وَ أَنْ نَاكِرًا وَ نَكِيرًا حَقًّا وَ أَشْهَدُ أَنْ النَّشْرَ حَقًّا وَ الْبَعْثَ حَقًّا وَ أَنَّ الصِّرَاطَ حَقًّا وَ الْمِرْصَادَ حَقًّا وَ الْمِيزَانَ حَقًّا وَ الْحَشْرَ حَقًّا وَ الْحِسَابَ حَقًّا وَ الْجَنَّةَ وَ النَّارَ حَقًّا وَ الْوَعْدَ وَ الْوَعِيدَ بِهِمَا حَقًّا﴾

من با تمام وجود و در منظر قلب و عقل خود می‌بینم که مرگ به معنی ادامه حیات پس از این دنیا و ملاقات با دو ملک نکیر و منکر، حق و حتمی است و بهترین نوع وقوع است، همچنان‌که نشر و گشوده‌شدن صحیفه اعمال، و بعث و برانگیخته‌شدن در حشر و روبه‌رو شدن با صراط، حق است و شدنی، و بهترین نوع وقوع، همین نوع است که واقع می‌شود، همچنان‌که «مرصاد» و کمینگاه، حق است تا زیبایی عدل به عالی‌ترین شکل آن ظاهر شود و نیز میزان و حساب و حشر و بهشت و جهنم و وعده‌های به نیکوکاران و وعید به گناهکاران، همه حق است و شدنی و شدنی و چه زیبا شدنی.
پس ای مولای من! ملاحظه می‌فرمایید با چنین اعتقاداتی قلب من آن‌چنان هم از شما جدا نیست که شایسته عنایت و

نظر مبارک شما نباشد. به ما گفته‌اند:

تو چه دانی صدای مرغان را

که ندیدی شبی سلیمان را

می‌دانم باید بین من و شما سنخیتی باشد تا به شرف نظر مبارک شما نایل گردم، حال این عقاید من است و این هم امیدواری‌ام به توجه شما.

ما هم از مستان این می بوده ایم

﴿يَا مَوْلَايَ شَقِيَّ مَنْ خَالَفَكُمُ وَ سَعِدَ مَنْ أَطَاعَكُمُ فَاشْهَدْ عَلَيَّ مَا أَشْهَدْتُكَ عَلَيْهِ وَ أَنَا وَلِيٌّ لَكَ بَرِيءٌ مِنْ عَدُوِّكَ
فَالْحَقُّ مَا رَضِيْتُمُوهُ وَ الْبَاطِلُ مَا أَسْخَطْتُمُوهُ وَ الْمَعْرُوفُ مَا أَمَرْتُمْ بِهِ وَ الْمُنْكَرُ مَا نَهَيْتُمْ عَنْهُ﴾

ای سرور من پذیرفته‌ام با ولایت و برنامه‌ریزی شما روزگارم را بگذرانم! آن کس که مخالف شماست، بدبخت شد و آن کس که پیرو شما شد، سعادت‌مند گشت، پس تو را گواه می‌گیرم بر این موضع‌گیری‌ام که من دوستدار شما هستم و از مخالف شما متنفرم، حق آن است که شما به آن راضی هستید و باطل آن است که شما از آن ناراضی باشید، معروف و نیکویی همانی است که شما به آن امر می‌کنید و منکر و ناپسندی آنی است که شما آن را نهی می‌فرمایید.

در این فراز؛ قصه‌ی توجه به تعادل مطلق امام عصر (ع) را تمرین می‌کنی تا بفهمانی اهل کدام قوم و قبیله‌ای. گفت:
ما هم از مستان این می بوده ایم

عاشقانِ درگه وی بوده ایم

نام ما بر مهر او بریده‌اند

عشق او در جان ما کاریده‌اند

ای مولای من! دلم در هوای شماست و از آن کس که مهرِ مهر شما را ندارد بیزارم، هر که می‌خواهد باشد، دلی که سراسر به سوی شما نباشد دل نیست، چقدر خوش‌بخت و خوش‌وقتیم که راضی‌ام به آنچه شما راضی هستید. این خوشوقتی به جهت آن است که شما را ملاک حق و باطل یافتیم، و دل من در هماهنگی با جان شما است. هر دل که او نخفت شبی در هوای تو

چون روز روشن است و هوا زو منور است

آری؛ آن دلی که در هوای شما شب نخواهید، روز را از نور خود منور می‌گرداند، حال چگونه من از هماهنگ کردن این دل با شما دست بردارم؟!

برکات حضور امام (ع) در زندگی

﴿فَنَفْسِي مُؤْمِنَةٌ بِاللَّهِ وَحَدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَ بِرَسُولِهِ وَ بِأَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَ بِكُمْ يَا مَوْلَايَ أَوْلَكُمْ وَ آخِرِكُمْ وَ نُصْرَتِي مُعَدَّةٌ
لَكُمْ وَ مَوَدَّتِي خَالِصَةٌ لَكُمْ آمِينَ آمِينَ﴾

ای مولای من که برنامه‌ریزی جان و قلب و زندگی‌ام را با دستورات شما تنظیم کردم! به شما عرضه می‌دارم که جان من به خدای یگانه، مؤمن است و در مسیر دینداری به «توحید» نائل شده‌ام، به طوری که در حضور مطلق حضرت «الله» و در تدبیر او و در فرمان او، احدى را در عرض او نمی‌دانم و نمی‌بینم، و نیز به رسول او Φ مؤمن هستم و می‌بینم که در سرتاسر کلام و حرکات او ظهور یگانگی خداست، رسول اوست و از او می‌گویند، و به امیرالمؤمنین و به شما فرزندان آن حضرت از اول تا آخر مؤمن هستم، رسیده‌ام به جایی که قلبم شماها را تصدیق می‌کند، همه شما وصی رسول خدا Φ هستید که از طرف خداوند برای تبیین حقیقت انتخاب شده‌اید، اگر دستی بر زمین دارید و به زمینیان اشاره می‌کنید، دستی هم بر آسمان دارید و از عالم معنا می‌گیرید، من شما را صحیح‌ترین، بلکه تنها جریان صحیح در میدان معارف بشری می‌بینم و بر این امر بسیار مفتخر و شادم

خاک بودیم این چنین موزون شدیم

خاک ما زر گشت، سیمین جان شدیم

راستی؛ اگر شما نبودید ما چگونه می‌توانستیم در مسیر تعادل قرار گیریم، اگر امروز با تمام دلگرمی زندگی را ادامه می‌دهیم، چون شما را در میدان زندگی خود یافته‌ایم.

امروز شهر ما را صد رونق است و جان است

زیرا که شاه خوبان امروز در میان است

حیران چرا نباشد، خندان چرا نباشد

شهری که در میانش، آن صارم زمان است

زان آفتاب خوبی، چون بر زمین بتابد

آن دم زمین خاکی بهتر ز آسمان است

حال ای آفتاب‌های خوبی! ای اوصیاء رسول خدا Φ ! یاری و ارادتم در خدمت شما است، دستی که شما را یاری نکند، معنی دست‌بودن را گم کرده است و دلی که مودت شما را در خود نپرورانده باشد، دیگر دل نیست، پس خدایا! آن یاری و نصرت و این مودت و ارادت را نسبت به این ذوات مقدس از ما بپذیر و به نتیجه برسان، آمین!

عالی‌ترین تقاضا، در اوج امیدواری

﴿اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ نَبِيِّ رَحْمَتِكَ وَ كَلِمَةِ نُورِكَ وَ أَنْ تَمْلَأَ قَلْبِي نُورَ الْيَقِينِ وَ صَدْرِي نُورَ الْإِيمَانِ وَ فِكْرِي نُورَ النَّيِّاتِ وَ عَزْمِي نُورَ الْعِلْمِ وَ قُوَّتِي نُورَ الْعَمَلِ وَ لِسَانِي نُورَ الصِّدْقِ وَ دِينِي نُورَ الْبَصَائِرِ مِنْ عِنْدِكَ وَ بَصْرِي نُورَ الضِّيَاءِ وَ سَمْعِي نُورَ الْحِكْمَةِ وَ مَوَدَّتِي نُورَ الْمُوَالَاةِ لِمُحَمَّدٍ وَ آلِهِ ﷻ حَتَّى أَلْقَاكَ وَ قَدْ وَفَيْتُ بِعَهْدِكَ وَ مِيثَاقِكَ فَتَغَشَّيْنِي رَحْمَتَكَ [رَحْمَتِكَ] يَا وَلِيَّ يَا حَمِيدٌ﴾

خدایا! از تو می‌خواهم که صلوات و رحمت خود را بر محمد ﷺ آن پیامبر رحمت و کلمه نورت، ارزانی داری، و در این راستا و با واسطه فیض‌بودن او، قلبم را از نور یقین مملو کنی و سینه‌ام را به نور ایمان و فکرم را به نور نیات، و تصمیمم را با نور علم و قوتم را با نور عمل و زبانم را با نور صدق و دینم را با نور بصیرت که در نزد تو است، و دیده‌ام را با نور روشنگر و گوشم را با نور حکمت و ارادتم را با نور دوستی به محمد و آل او ﷻ پر کنی، تا از آن‌هایی باشم که هنگام ملاقات با تو به عهد و میثاقی که با تو بسته‌ام، وفا کرده باشم و در نتیجه در آن حالت ناب ابدی، سراسر وجودم از رحمت تو پوشیده گردد، ای شایسته‌ترین سرپرست!

می‌گویند؛ وقتی حضرت زکریا با حضرت مریم 1 ملاقات کرد و در کنار او میوه‌های بهشتی دید، ناگهان متوجه قاعده‌ای شد که خدایا! این اندازه کرمت گسترده است که برای دختری تنها در این گوشه، میوه‌های بهشتی می‌فرستادی، چرا من هم بیش از آنچه به من لطف کرده‌ای از تو نخواهم و چرا آرزوهای بلند خود را با تو در میان نگذارم و لذا تقاضای فرزندى چون حضرت یحیی U را نمود.

از اول دعا تا این‌جا چشم دل باز کردی و به خوبی‌های بهترین خوبان نظر نمودی و متوجه شدی چه غوغایی است زندگی با خوبان عالم و به آن‌ها اظهار داشتی که سراسر وجودم هماهنگ با شما و در اختیار شما است و از خدا خواستی در این ادعا موفقیت بدارد، حالا یک مرتبه مانند حضرت زکریا قلب را به سوی خدا انداختی، و هر آنچه خواستنی است و بلندترین آرزویی است که یک انسان می‌تواند داشته باشد را از خدا خواستی، چون یک نظر به وجود مقدس ائمه معصومین ﷻ انداختی و یک نظر به رحمت واسعه خدا که تمایل این‌همه فیض‌دادن را به بندگانش دارد و گفتی: «اللَّهُمَّ... أَنْ تَمْلَأَ قَلْبِي نُورَ الْيَقِينِ...» خدایا! بیا و قلبم را سراسر از نور یقین لبریز کن، و بقیه آنچه در این فراز بر زبان آوردی را گفتی، تا آن‌جا که امیدوار شدی بگویی: «حَتَّى أَلْقَاكَ وَ قَدْ وَفَيْتُ بِعَهْدِكَ وَ مِيثَاقِكَ...» خدایا! تا آن‌جا مرا جلو ببر که در موقع ملاقات با خودت توانسته باشم به همه آنچه باید به آن وفا کنم، وفا کرده باشم. آری؛
بر گوش ما نهاده دهان او به دمدمه

تا جان ما بگیرد، یک‌باره بوی دوست

حال که ذوات مقدس معصومین ۱۱ را به نمایش گذاشتی و از جمال آنها بوی تو به مشام خورد، پس در رساندن ما به یقین و علم و صدق و بصیرت و وفای به عهد با خودت دریغ مکن، که ما سخت امیدواریم، چرا که اگر می‌خواستی ندهی، نشانمان هم نمی‌دادی تا با طلب آن رفع گرسنگی کنیم. گفت:

من کریمم، نان نمایم بنده ر

تا بگریاند طمع آن زنده را

هر کراماتی که می‌جویی به جان

او نمودت تا طمع کردی در آن

حال ما طمع به دست آوردن زیباترین ارتباط با تو را نموده‌ایم، آن ارتباطی که در امامان ۱۱ به ما نشان دادی. بر عاشقان فریضه بود جستجوی دوست

﴿اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى [مُحَمَّدٍ] حُجَّتِكَ فِي أَرْضِكَ وَ خَلِيفَتِكَ فِي بِلَادِكَ وَ الدَّاعِي إِلَى سَبِيلِكَ وَ الْقَائِمِ بِقِسْطِكَ وَ الثَّائِرِ بِأَمْرِكَ وَ لِيِّ الْمُؤْمِنِينَ وَ بَوَّارِ الْكَافِرِينَ وَ مُجَلِّي الظُّلْمَةَ وَ مُنِيرِ الْحَقِّ وَ النَّاطِقِ بِالْحِكْمَةِ وَ الصِّدْقِ وَ كَلِمَتِكَ التَّامَّةِ فِي أَرْضِكَ الْمُرْتَقِبِ الْخَائِفِ وَ الْوَلِيِّ النَّاصِحِ سَفِينَةَ النَّجَاهِ وَ عِلْمِ الْهُدَى وَ نُورِ أَبْصَارِ الْوَرَى وَ خَيْرِ مَنْ تَقَمَّصَ وَ ارْتَدَى وَ مُجَلِّي الْعَمَى [الْعَمَاءِ] الَّذِي يَمَلَأُ الْأَرْضَ عَدْلًا وَ قِسْطًا كَمَا مَلِئْتَ ظُلْمًا وَ جَوْرًا إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ﴾
ای خدا! درود و رحمت فراوانت را بر حجت خود [مُحَمَّد] ارزانی دار - آن امام غایبی که هم اسم با رسول خدا ﷺ است - هم او که حجت تو در زمین و خلیفه تو در شهرها و دعوت‌کننده به سوی راه تو است، هم او که قیام‌کننده به قسط بوده و به فرمانت انقلاب خواهد کرد، یاور و سرپرست و دوست مؤمنان، و ویران‌کننده کافران، و روشنی‌بخش ظلمت و روشن‌گر حق، و نمایاننده حکمت و درستی است، هم او که عامل ظهور سنت و کلمه تو در زمین است، هم او که سخت مواظب تجاوزکاران بوده و لذا از این جهت خائف و نگران است، آن سرور و سرپرست خیرخواه، آن سفینه نجات و پرچم هدایت و نور چشم خلائق و بهترین کسی که پیراهن و رداء - امامت - را به بر کرد، زداینده کوری و گمراهی، آن کسی که زمین را از عدل و قسط پر می‌کند، در حالی که ظلم و بیداد سراسر آن را گرفته، که تو در سرازیر کردن صلوات و رحمت بر او قادر و توانایی، چون بر هر چیزی قادر و توانایی! یافتن امام ۱۱ و توجه به اوصاف او کار بزرگی است که انسان نباید از آن غافل باشد. گفت:

بر عاشقان فریضه بود جستجوی دوست

بر روی و سر چو سیل، دوان تا به جوی دوست

خود اوست جمله طالب و ما همچو سایه‌ها

ای گفتگوی ما همگی گفت‌وگوی دوست

گاهی به جوی دوست چو آب روان خوشیم

گاهی چو آب، حبس شدیم در سبوی دوست

حضرت را با کلماتی که در این فراز آمده وصف می‌کنی تا مشخص کنی انتظار آن حضرت را در سینه داری و چشم از وجود مبارک او برداشته‌ای، به انتظار کسی هستی که کلمه تامل الهی در زمین است، حق را می‌نمایاند و ناطق به حکمت است، و هرگز بنا نداری دل از او برکنی و آن را به جای دیگر اندازی.

امام زمان ۷؛ مقصد جان ما

تا حالا از وجوه مختلف بر امام زمان ۷ نظر کردیم تا شوق انتظار ما نیز از وجوه مختلف باشد، و عنایت فرمودید که او امامی است دست‌یافتنی و برای همین به او سلام کردیم، یعنی می‌توان به او دسترسی داشت، چون او به جهت ذات مجردش و این که جان و حقیقت هر انسانی است، از ما به ما نزدیک تر است. این لیوان که در جلو من است از من دور است، چون در جان من نیست، ولی امام از ما به ما نزدیک تر است، چون به عنوان انسان کامل، جانِ جان ما است. فطرت شما نسبت به شما چه مقامی دارد؟ وقتی شما کاری را از روی هوس انجام دهید، یک نحوه جواب‌گویی به بدنتان است، ولی وقتی کاری الهی انجام دهید، جواب‌گویی به فطرتتان است و جانتان سیراب می‌شود، یعنی جان شما با کارهای الهی طراوت پیدا می‌کند، پس معلوم است کارهای الهی به جان ما نزدیک تر است تا کارهای هوس‌آلود. توجه بفرمایید که هر اندازه کار الهی تر باشد، به جان شما نزدیک تر است، چون مطابق فطرت است. فطرت، مقام اصلی جان ماست، از طرفی ما برای بندگی خلق شده‌ایم یعنی مقام نهایی ما، بندگی است و باید وجودمان به بندگی ختم شود. حال با توجه به این که مقام امام زمان ۷ بندگی محض است، مشخص می‌شود جهت و مقصد جان هر انسانی وجود مقدس امام زمان ۷ است، در همین رابطه مولوی در دیوان شمس تبریزی می‌گوید

چون جان جان، وی آمد، از وی گریز نیست

من در جهان ندیدم یک جان عدوی دوست

پس عنایت بفرمایید امام ما چقدر به ما نزدیک است، او همان فطرت مجسم و متعین است و لذا در عمق جان ما جای دارد. نزدیکی آن حضرت به جان ما، مثل نزدیکی لباس به تن ما نیست، نزدیکی خاصی است، مثل نزدیکی خدا به انسان که می‌فرماید از رگ گردن به انسان نزدیک تر است. یکی ممکن است بگوید: اگر خدا به ما نزدیک است، چرا مثلاً وقتی گناه می‌کنیم، از ما دور می‌شود؟ آن نزدیکی که خدا به انسان دارد، نزدیکی وجودی است و

در رابطه با حضور و وجود خداوند است و آن دوری که ما در اثر گناه نسبت به خدا پیدا می‌کنیم، دوری و فاصله‌ای است که به انتخاب ما مربوط است. خدا از نظر وجودی، به کافر و مؤمن از خودشان به خودشان نزدیک‌تر است، و لذا فرمود: «نَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ» یعنی؛ ما به او از رگ گردن نزدیک‌تریم، چون رگ گردن از جان ما دور است و خدا با جان من با من ارتباط دارد، ارتباط من با تنم، ارتباط دوگانه است، چون به یک اعتبار، یک تن داریم و یک من، این‌ها دوتا است، آن یگانگی با خدا و امام‌ها یگانگی خاص است، حضور آن‌ها در عمق جان من و شما است. وقتی شما کاری الهی انجام می‌دهید، چه کسی احساس آرامش می‌کند جز خودتان؟ از طرفی آن کار الهی، ریشه در بندگی شما دارد، بندگی محض هم که امام زمان‌ها هستند، پس آنچنان نیست که امام‌ها از شما دور باشد. مهم این است که امامتان را از این منظر نگاه کنید، ان‌شاءالله امامتان را می‌بینید. به گفته مولوی:

بر گوش ما نهاده دهان او به دمدمه

تا جان ما بگیرد، یکباره بوی دوست

حضرت بنا دارند اگر ما گوش به ندای قدسی‌شان بدهیم، ما را از خودی و خودیت بگیرند و سراسر منور به نور بندگی خدا کنند. این دیگر در حدّ من و شما است که چقدر همت کنیم و نزدیکی امام‌ها را در جان خود احساس کنیم، آن نزدیکی که نزدیک‌تر از تن ما به ما است. پس اولاً؛ امام‌ها به ما نزدیک است، ثانیاً؛ مقصد جان است. ما باید به آن وجود قدسی نظر کنیم و دل در گرو او داشته باشیم و این دعاها را عزیزتر از جان عزیزتر که در رابطه با امام زمان‌ها می‌خوانیم، برای همین است، می‌خواهیم جهت جانمان به طرف آن حضرت بیفتد، و از بقیه چیزها روی دل را به سوی او برگردانیم و نگذاریم این نوع نگاه در ما از دست برود. اگر رسیدیم به این که امام، جانِ جان ما و تمام مقصد ما است، معلوم است که همه حجاب‌هایی که بین ما و اوست برطرف می‌شود، ان‌شاءالله.

با دوست ما نشسته که ای دوست، دوست کو؟

کو کو همی ز نیم ز مستی، به کوی دوست

تصویرهای ناخوش و اندیشه رکیک

از طبع سست باشد و این نیست سوی دوست

خاموش باش تا صفت خویش خود کند

کو‌های‌های سردتو، کو‌های‌وهوی دوست

وقتی حجابها به همان طریقی که عرض شد کنار رفت و تمام مقصد جان ما امام زمانمان شد، دیگر ما باید خاموش شویم تا او خودش خود را بر قلب ما بنمایاند «خاموش باش تا صفت خویش خود کند!»
(اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى وَلِيِّكَ وَابْنِ أَوْلِيَّائِكَ الَّذِينَ قَرَضْتَ طَاعَتَهُمْ وَ أَوْجَبْتَ حَقَّهُمْ وَ أَذْهَبْتَ عَنْهُمْ الرَّجْسَ وَ طَهَّرْتَهُمْ تَطْهِيراً)

خدایا! سلام و صلوات را بر او که ولیّ تو و فرزند اولیاء تو است ارزانی دار، فرزند آنانی که اطاعتشان را بر همه خلق واجب نمودی و رعایت حقشان را الزامی نمودی و هرگونه آلودگی را از ساحت قدسی‌شان زدودی تا پاک و مصون از خطا، موجب هدایت بندگان گردند

خدایا! حال که ما را با چنین خانواده‌ای راهنمایی کردی، پس زمینه حضور هر چه بیشتر آن‌ها را فراهم نما،
پس؛

(اللَّهُمَّ أَنْصِرْهُ وَ انْتَصِرْ بِهِ لِدِينِكَ وَ انصُرْ بِهِ أَوْلِيَاءَكَ وَ أَوْلِيَاءَهُ وَ شِيعَتَهُ وَ أَنْصَارَهُ وَ اجْعَلْنَا مِنْهُمْ)
در این فراز می‌خواهیم با خدا درباره امام زمان U صحبت کنیم، تقاضا می‌کنیم:

خدایا! او را یاری کن و از طریق او دینت را یاری نما. با حضور هر چه بیشتر او و با ظهور او، دوستان خودت و او را و شیعیان و یارانش را یاری فرما و ما را نیز در زمره آنان قرار ده.

خدایا! خودت می‌دانی که وقتی ظلمت به اوج خود برسد و ظلمات آخرالزمان همه عقل‌ها را برباید، دوستان تو و شیعیان تو به تنهایی کاری از پیش نمی‌برند، یک نصرت و یاری نهایی نیاز است که از طریق آرمانی‌ترین انسان بتوانند ظلمات چند لایه آخرالزمان را پاره کنند

تقاضای رفع موانع ظهور

(اللَّهُمَّ أَعِذْهُ مِنْ شَرِّ كُلِّ بَاغٍ وَ طَاغٍ وَ مِنْ شَرِّ جَمِيعِ خَلْقِكَ وَ احْفَظْهُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَ مِنْ خَلْفِهِ وَ عَنْ يَمِينِهِ وَ عَنْ شِمَالِهِ وَ

أَحْرُسْهُ وَ أَمْنَعْهُ مِنْ أَنْ يُوَصَلَ إِلَيْهِ بِسُوءٍ وَ احْفَظْ فِيهِ رَسُولَكَ وَ آلَ رَسُولِكَ)

خدایا! او را از شرّ هر ماجراجو و متجاوززی حفظ کن و از شرّ جمیع خلقت حفظ فرما، او را از شرّ همه خطراتی که از چپ و راست و جلو و عقب ممکن است به او برسد، حفظ بفرما و نگهبانش باش و مانع باش از این که آسیبی به او برسد و در راستای حفظ آن حضرت در مرحله ظهور، سنت و سیره نورانی پیامبر و خاندان پیامبرت را
حفظ
بفرما!

ظهور امام U دوی درد بشریت است، مقصد جان همه آن‌ها است، قبله روح همه انسان‌ها است، خدایا! او را حفظ کن تا برنامه‌ها و نقشه‌های انسان‌های ستمگر مانع ظهور او نگردد. خدایا! هر خطری که ممکن است به او برسد و

مانع تحقق برنامه‌های آن حضرت شود، خودت دفع کن، چون دیگر بشریت طاقت ندارد تلاش‌های آن حضرت به سرنوشتی دچار شود که زحمات علیؑ دچار شد.

دعاها و تقاضاهای ما برای همین است که دیگر آن موانع مرتفع شود و زیباترین ظهور محقق گردد. قصه ظهور او، قصه ظهوری شود که دیگر جمال ماه منور او را هیچ ابری نپوشاند و در آن شرایط ما فریاد بزنیم:

اوماه بی خسوف است، خورشید بی کسوف است

او خمر بی خمار است، او سود بی زیان است

آن شهریار اعظم، بزمی نهاد خرم

شمع و شراب و شاهد، امروز رایگان است

احساس مسؤولیت نسبت به موفقیت امامؑ

﴿وَ أَظْهَرُ بِهِ الْعَدْلَ وَ آيِدُهُ بِالنَّصْرِ وَ أَنْصَرَ نَاصِرِيهِ وَ أَخَذَلُ خَادِلِيهِ وَ أَقْصِمُ قَاصِمِيهِ وَ أَقْصِمُ بِهِ جَبَابِرَةَ الْكُفْرِ وَ أَقْتُلُ بِهِ الْكُفَّارَ وَ الْمُنَافِقِينَ وَ جَمِيعَ الْمُلْحِدِينَ حَيْثُ كَانُوا مِنْ مَشَارِقِ الْأَرْضِ وَ مَغَارِبِهَا بَرِّهَا وَ بَحْرِهَا وَ أَمْلَأُ بِهِ الْأَرْضَ عَدْلًا وَ أَظْهَرُ بِهِ دِينَ نَبِيِّكَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ اجْعَلْنِي اللَّهُمَّ مِنْ أَنْصَارِهِ وَ أَعْوَانِهِ وَ أَتْبَاعِهِ وَ شِيعَتِهِ﴾
خدایا! به نور حضرت، عدالت را ظاهر فرما، تا هیچ کس از زمینه‌های تعالی محروم نگردد و با نصر و پیروزی خودت او را پیروز گردان، و یارانش را یاری و مخالفانش را خوار کن، کمر آن‌هایی که می‌خواهند کمر برنامه‌های نورانی آن حضرت را بشکنند، و کمر گردنکشان و کفار را بشکن، به نور و به قدرت و عظمت آن حضرت، همه کفار و منافقین و جمیع منکران را در هر کجای زمین که هستند، چه در دریا - در ناوهای جنگی - و چه در خشکی، به قتل برسان، به نور و همّت آن حضرت، زمین را سراسر از عدل لبریز کن و به نور آن حضرت، دین پیامبرت ﷺ را به کامل‌ترین شکل بنمایان و مرا نیز در زمره یاران و پشتیبانان و تابعان و شیعیان آن حضرت قرار بده!

این نان و آب چرخ، چو سیلی است بی‌وفا

من ماهی‌ام، نهنگم و عُمانم آرزوست

جانم ملول گشت زفرعون و ظلم او

آن نور روی موسیٰ عمرانم آرزوست

هر چند مفلسم، نپذیرم عقیق خُرد

کان عقیق نادر ارزانم آرزوست

گوشم شنید قصهٔ ایمان و مست شد

کوقسم چشم، صورت ایمانم آرزوست

ما را سر آن نیست تا راضی باشیم در ظلمت ظالمان به سر بریم و چشم و دل خود را به زندگی کردن در کنار حاکمیت حضرت بقیةالله اعظم منصرف کنیم، این است که در فراز بالا از خدا می‌خواهیم:

منگر اندر ما، مکن در ما نظر

اندر اکرام و صفای خود نگر

خدایا! کرامت خاصی مرحمت فرما و اگر ما شایسته ظهور آن حضرت نیستیم، تو شایسته‌ای که با رحمت خاص خود، سبب ظهور آن حضرت گردی، ما این تقاضاها را رها نمی‌کنیم تا اولاً؛ تو به حق خود این دعاها، دعاها را مستجاب گردانی، ثانیاً؛ این‌ها وسیله‌ای شود که با لطف و کرم خود، امام را و برنامه‌های او را حفظ بفرمایی تا آن نصرت نهایی محقق شود.

این تقاضا چندین نتیجه دارد؛ اولاً؛ قلبمان متوجه حفظ امام است و در حدّ توان خود را آماده می‌کنیم که در کنار آن خطرات، آن طور که باید جانفشانی کنیم، و به تعبیر دیگر؛ مصداق کسانی باشیم که در وصفشان می‌فرماید: «اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِنْ أَنْصَارِهِ وَ أَعْوَانِهِ وَ الدَّابِّينَ عَنْهُ» از آن‌هایی که یاور اویند و پیرو او و از آن هم مهم‌تر، ذوب در اویند، ثانیاً؛ شاید از این تأکیدهایی که در دعا می‌شود جهت حفاظت جان آن حضرت از طرف خداوند، بتوان این نکته را فهمید، ملّتی که نگران موفقیت امامش نیست، خدا آن ملّت را مفتخر به ظهور امام نخواهد کرد، لذا شما از خدا درخواست و التماس می‌کنید که خدایا! این امام را برای ما حفظ کن و تمام ابعاد شخصیتی او را هم حفظ بفرما تا بتواند برنامه‌هایش را عملی کند. در واقع یک نوع توجه روح و قلب است به امام و نقش جهانی او و احساس مسئولیت نسبت به برنامه‌های آن حضرت، تا ما صرفاً ناظری بی‌تفاوت نباشیم، و نتیجه‌اش این می‌شود که ما بتوانیم ارتباط قلبی‌مان را از این طریق با آن حضرت در همه ابعاد محکم کنیم و عرض کنیم:

ماه کنعانی من، مسند مصر آن تو شد

وقت آن است که بدُرد کنی زندان را

در انتها تقاضا می‌کنی:

﴿وَأَرْبَىٰ فِي آلِ مُحَمَّدٍ مَّا يَأْمُلُونَ وَ فِي عَدُوِّهِمْ مَّا يَحْذَرُونَ إِلَهَ الْحَقِّ آمِينَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ﴾

خدایا! به من نشان بده در مورد آل محمد ﷺ آنچه آن‌ها در پی آن هستند و در مورد دشمنان آن‌ها نیز نشانم بده آنچه را که آن‌ها از آن فرار می‌کنند، ای معبود حق! مستجاب کن چنین تقاضایی را، ای صاحب جلال و بزرگی! ای

ارحم‌الراحمین!

تقاضای تحقق تمدن اسلامی

در آخرین فراز این زیارت، زیباترین و مهم‌ترین چیزی که یک انسان مؤمن در دنیا می‌تواند بخواهد، مورد تقاضا قرار می‌گیرد که تقاضاکننده با روبه‌رو شدن با آن مطلوب بزرگ، به اوج ایمان به خدا نایل می‌شود و به رؤیت سنت فوق‌العاده‌ای مفتخر می‌گردد، که عبارت است از رؤیت آنچه آل محمد ﷺ به دنبال آن بودند، یعنی ظهور تمام سنت‌های الهی در تمام روابط انسانی. یا به تعبیر دیگر، در این فراز اولاً؛ تقاضای تحقق تمدن اسلامی به معنی واقعی را داری، ثانیاً؛ می‌خواهی این قاعده مهم الهی را با چشم خود ببینی که دشمنان اهل‌البیت، یعنی کافران واقعی، چگونه با چیزی روبه‌رو می‌شوند که با تمام تلاش می‌خواستند با آن روبه‌رو نشوند. خداوند در مورد فرعون و هامان و لشگریانش می‌فرماید: « وَنَرَىٰ فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَجُنُودَهُمَا مِنْهُمْ مَّا كَانُوا يَحْذَرُونَ » یعنی؛ و نمایانندیم بر فرعون و هامان و لشگریانش آنچه را که از آن فرار می‌کردند. فرعونیان این‌همه اطفال را کشتند تا موسی (ع) به دنیا نیاید و حاکمیت آن‌ها را نابود نکند، ولی خداوند درست آن‌ها را با چیزی روبه‌رو کرد که از آن فرار می‌کردند و این سنت خداست و چه زیبا سنتی! حالا تقاضا می‌کنی: نه در محدوده کار حضرت موسی (ع)، بلکه به وسعت حاکمیت جهانی حضرت مهدی (ع) چشم ما را به چنین سنت زیبایی روشن بفرما، تا با چشم خود ببینیم این‌همه تلاش کردند تا حاکمیت امام معصوم ﷺ در صحنه تاریخ ظاهر نشود، حالا دشمنانشان درست با چیزی روبه‌رو می‌شوند که از آن فرار می‌کردند.

ثالثاً؛ تقاضای تحقق تمدن اسلامی، تقاضای ساده‌ای نیست که فکر کنیم شاهد و نمونه‌ای در گذشته تاریخ می‌توانیم برای آن در نظر بگیریم. در بحث «شیعیه و تمدن‌زایی» تلاش شده است حتی‌الامکان تصور ضعیفی از فضای آن تمدن ترسیم شود. در نظر بگیرید میدان‌دار نظام آموزشی و سیاسی و اقتصادی جامعه امامی باشد که واسطه فیض بین ارض و سماء است، در آن شرایط حالت حضور و قلبی، سراسر زندگی را فرا می‌گیرد، ولایت و محبت و ولایت و حاکمیت، متحداً در یک نفر محقق می‌شود، و لذا ظاهر و باطن انسان در اطاعت انسانی قرار

می‌گیرد که متذکر جان و فطرت و اصل اصیل انسان‌ها است و ولایت و حاکمیت او انعکاس حکم محبوب حقیقی، یعنی خداست. در چنین شرایطی باطن انسان از طریق سینه مولای معصوم به نور هدایت حضرت ربّ منور می‌گردد و حقیقتِ سنّتِ «اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُوا يُخْرِجُهُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ»؛ صورت اجتماعی به خود می‌گیرد، همه چیز در آن تمدن، انعکاس عالم ملکوت است و ظهور نیستانی است که انسان را از آن جا بریده‌اند و هزار و چهارصد سال است نگذاشته‌اند آن تمدنی که شرایط اُنس با عالم قدس است، ظهور یابد. حالا در فراز آخر چنین چیزی را تقاضا می‌کنی و می‌گویی: «وَأَرِنِي فِي آلِ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ مَا يَأْمُرُونَ» به من نشان بده آنچه را آل محمد در پی تحقق آن بودند، بعونک و رحمتک یا الرَّحْمِ الرَّاحِمِينَ. چنانچه ملاحظه فرمودید؛ سلام بر حضرت حجت ۷ در هر کدام از زیارات، با کوهی از معارف و سلوک همراه است و باید با تأمل به آن‌ها پرداخت، اجازه دهید با طرح مقدمهٔ زیارت آن حضرت در روز جمعه نظر شما را به آن جلب، و اصل آن‌را به فرصت دیگر موکول می‌کنیم.

باز سلامی دیگر

در زیارت امام زمان U در روز جمعه می‌خوانید:

﴿السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا حُجَّةَ اللَّهِ فِي أَرْضِهِ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا عَيْنَ اللَّهِ فِي خَلْقِهِ﴾

سلام بر تو ای حجت خدا در زمین، و ای چشم خدا در بین خلقش!

چشم خدا در بین مردم به این معنی است که اگر خواستید خداوند به شما بی‌محلّی نکند، باید در چشم امام زمان U خوار نباشید. او حجّت خدا در زمین است و ملاک رضایت و عدم رضایت خدا است، خواست او، همانی است که خدا از بندگانش می‌خواهد و چشم خدا است در بین خلقش، تا انسان‌ها بتوانند از منظر توجه به وجود مقدس آن حضرت با اسرار الهی آشنا شوند و هم خود را در زیر نظر مبارک آن حضرت احساس کنند و زیر نظر آن حضرت خود را بی‌پروا کنند. چرا که بنا به فرمایش آیت‌الله قمشه‌ای:

تا نگشاید حجاب آن مه مکی نقاب

بر رخ ما عاشقان، کس نگشاید دری

اگر خواستی دری بر قلبت گشوده شود، ابتدا باید حجت خدا در زمین که چشم الهی در بین خلق است، بر تو نظر کند و لذا سلام بر او می‌کنی تا او با لبیک خود حجاب بین ما و خود را برطرف نماید.

امام U مظهر اسم هادی

﴿السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا نُورَ اللَّهِ الَّذِي يَهْتَدِي بِهِ الْمُهْتَدُونَ﴾

سلام بر تو ای نور خدایی که هر کس بخواهد هدایت شود از طریق آن نور که در نزد تو است هدایت می‌شود! نور امام معصوم U نور هدایت به سوی خدا است، باید اول مقام و جایگاه امام U را بشناسیم، بعد به خوبی متوجه شویم که حی و حاضر و زنده و قابل ارتباط است، بعد هم این‌طور با ایشان که در این سلام مطرح است حرف بزنیم و نظر کنیم به جنبه الهی آن حضرت که موجب هدایت هر طالب هدایتی می‌شود، بگوییم:

ای جانِ جانِ جانان، از ما سلام برخوان

رحم آر برضعیفان، عشق تو بی‌امان است

این کار را نکنیم، چه کار کنیم؟ آیا بهترین راه توجه به حقیقت نورانی امام همین نیست که او مظهر هدایت الهی است؟ او مقصد هستی است، مقصد جان انسان‌ها است. پس باید دل را متوجه او کرد، آن هم توجهی خاص که در این سلام مطرح است.

خواستیم توجه عزیزان را به انواع زوایایی که باید به وجود مقدس حضرت انداخت، جلب کنم، وگرنه خود این سلام، معارف عالی‌ای در نهان خود دارد که باید در فرصت دیگر و به توفیق الهی به آن پردازیم، همان‌طور که علاوه بر این دعا، دعای ندبه توجه خاص به وجود مقدس حضرت می‌اندازد. دعای ندبه یک دائرةالمعارف از معارف شیعه است.

معارف شیعه خیلی عمیق است. ائمه ما ۱۱ می‌فرمایند: معارف ما مثل قرآن هفتصد بطن دارد، بحث امام‌زمان U از آن معارف عمیق نهفته در مکتب شیعه است و نباید انتظار داشت با مباحث سطحی بتوان به آن دست یافت. خدا به من و شما توفیق دهد که از طریق دعای عزیز ندبه؛ یکی مبانی دقیق و عمیق تشیع را به قلبمان برسانیم و از جهت دیگر علاقه و توجه خود را به مقام عظمای امام زمان U آن‌طور که باید و شاید اظهار داریم.

شب پانزده شعبان، نور علی نور

عزیزان باید در یک کار پیگیر، موضوع تشیع و امامت و امام زمان U را دنبال کنند، فقط در حد پانزده شعبان مسئله متوقف نشود. آری؛ شب پانزده شعبان شب بسیار مهمی است، هم به اعتبار خودش که شب پانزدهم شعبان است و هم به اعتبار تولد وجود مقدس حضرت ولی عصر U.

تولد امام‌زمان U و نیمه شعبان دو چیز است که با هم ترکیب شده است، مثل شب بیست و یکم ماه مبارک رمضان. آن شب در عین این‌که یکی از شب‌های قدر است، شب شهادت امیرالمؤمنین علی U هم هست، لذا قبل از این‌که امیرالمؤمنین U شهید شوند، باز شب بیست و یکم ماه رمضان شب قدر بود. بله شب پانزده شعبان یکی

از شب‌های مبارکی است که قبل از تولد حضرت صاحب‌الزمان (ع) مورد بحث بوده است، پس باید کاری کرد که شب پانزده شعبان از دست نرود.

همان‌طور که نزول قرآن، شب قدر و روز قدر را مبارک می‌کند، نزول ثقل دیگر از ثقلین یعنی قرآن ناطق، در شب پانزده شعبان، شب و روز نیمه شعبان را مبارک می‌گرداند و آن شب بستر فوران غفران الهی می‌گردد. چنانچه رسول خدا (ص) فرمود: «يَغْفِرُ اللَّهُ لَيْلَةَ النِّصْفِ مِنَ الشَّعْبَانِ مِنْ خَلْقِهِ بِقَدْرِ شَعْرِ مِغْرَى بَنِي كَلْبٍ» یعنی؛ خداوند در شب نیمه شعبان به اندازه موی بزهای بنی کلب بندگان را می‌بخشد. پس آن شب، شب تلاش برای قرب به خدا است. چون شبی است که خداوند قسم یاد کرده است، هیچ سائلی را محروم نگرداند. شب تعیین سرنوشت‌ها است، «... فِيهَا يَكْتُبُ أَجَالَ وَ فِيهَا تَقْسِمُ الْأَرْزَاقُ ... وَ يُنَزِّلُ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ مَلَائِكَةً إِلَى السَّمَاءِ الدُّنْيَا وَ إِلَى الْأَرْضِ بِمَكَّةَ».

کمیل می‌گوید: به اتفاق جمعی در مسجد بصره خدمت علی (ع) نشسته بودیم. شخصی پرسید: منظور آیه «فِيهَا يُفْرَقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ» که در آن شب، هر امر حکیمی گشایش می‌یابد، چه شبی است؟ حضرت فرمودند: شب نیمه شعبان، قسم به کسی که جان علی در دست اوست، کسی نیست مگر این که آنچه تا آخر سال از خیر و شر بر او جاری می‌شود در این شب رقم می‌خورد. بنده‌ای نیست که آن را زنده نگهدارد و دعای خضر را در آن بخواند، مگر آن که به اجابت می‌رسد. کمیل می‌گوید: سپس من به خانه حضرت رفتم و تقاضای آموختن دعای خضر را کردم. فرمود: بنشین، وقتی این دعا را حفظ کردی، در هر شب جمعه، یا یک بار در ماه، یا سالی یک بار، یا در عمرت یک بار بخوان که از جانب خدا یاری خواهی شد و خدا رزقت را خواهد رساند و مشمول مغفرت او خواهی شد.

خدا إن شاء الله کمیل را رحمت کند که، علت ورود این دعا از طریق حضرت امیرالمؤمنین (ع) به ما شد. پس اولاً؛ ارزش شب نیمه شعبان از زمان امیرالمؤمنین (ع) هم مورد بحث بوده است و باید آن شب را تجلیل کرد. و بعد هم چنانچه ملاحظه می‌کنید، می‌فرماید این شب شبی است که خصوصیات خاص خود را دارد. ثانیاً؛ با تولد وجود مقدس حضرت ولی عصر (عج) نور علی نور شده و با نظر به مقام قدسی حضرت امام‌زمان (عج) زمینه ارتباط با خدا شدیدتر گشته است و عملاً می‌توان از برکات شب پانزده شعبان استفاده بیشتری کرد.

نکته دیگری در رابطه با اعمال شب پانزدهم شعبان در مفاتیح هست و آن زیارت حضرت اباعبدالله (ع) است. اگر دقت بفرمایید عموماً یکی از اعمال شب‌های قدر زیارت حضرت اباعبدالله (ع) است، تا در بهترین زمان‌ها و در بهترین شرایط ارتباط با خدا - که آن کنار حرم حضرت اباعبدالله (ع) بودن است - واقع شویم و یا به عشق حضور در حرم مطهر آن حضرت، در هر جا که هستیم، آن زیارت را بخوانیم. در رابطه با زیارت آن حضرت در این شب، دو روایت خیلی عجیب ذکر شده است؛ یک روایت می‌فرماید: هر که می‌خواهد با او، روح صدویست و چهار هزار

پیامبر مصافحه کند، حضرت اباعبدالله (ع) را زیارت کند، در واقع این شب آن قدر ظرفیت دارد که اگر کسی حضرت اباعبدالله (ع) را زیارت کند، روحش آماده می‌شود تا با روح صدوبیست و چهارهزار پیامبر تماس داشته باشد

و در روایت دیگری هست که زیارت آن حضرت، موجب آمرزش گناهان می‌شود، و در واقع این دو روایت هماهنگی دارند، چون وقتی گناهان انسان آمرزیده شد و به روح اهل عصمت نزدیک شد، آماده تماس با پیامبران خدا خواهد گشت.

اعمال دیگری هم از طریق ائمه معصومین (ع) وارد شده که مرحوم شیخ عباس قمی «رحمة الله علیه» در مفاتیح جمع‌آوری کرده است، در حد امکان از انجام آن خود را محروم نکنید.

امام زمان (ع) منتظر آمادگی ما هستند

سؤال: چه نوع خطرهایی امام‌زمان را تهدید می‌کند که در دعا از خدا تقاضا می‌کنیم خدایا او را از شر هر ماجراجو و متجاوزی حفظ کن؟

جواب: همان خطرهایی که الان مانع ظهور امام زمان (ع) هست، و امام (ع) را تهدید می‌کنند که نتوانند برنامه‌های خود را اجرا کنند و خطر این که آن حضرت به قتل برسند و مسئولیتی که به عهده آن حضرت است خوب انجام نگیرد. خود حضرت می‌فرماید: پدرم به من وصیت کرده که خود را از منظر مردم دور نگهدارم، چراکه خطر آن حضرت را تهدید می‌کند. به گفته آیت‌الله الهی (برادر علامه طباطبایی «رحمة الله علیه»): «ظهور انفرادی، زمینه ظهور اجتماعی است، وگرنه اگر امت آماده نباشند و او بیاید، همان بلایی سرشان خواهد آمد که بر سر یازده معصوم دیگر آمد.» پس ملاحظه می‌فرمایید که آن حضرت منتظر آمادگی ما هستند، منتظر این که دل‌ها و دست‌های ما آماده پذیرش و دفاع از آن حضرت شود

چرا الان امام‌زمان (ع) به طور معین و مشخص ظاهر نیستند؟ برای این که ما این دعاها را با تمام وجود قبول نکرده‌ایم که جزء مرام و زندگی ما شود. خطرهایی که امام (ع) را تهدید می‌کند، همان خطرهایی است که پیامبر (ص) را تهدید کرد، اگر پیامبر (ص) در جنگ احد کشته شده بودند، چه می‌شد؟ به آن حضرت ضرر نمی‌خورد، ولی مسئولیت ایشان ناقص می‌ماند و لذا با نهایت تلاش، خودشان را حفظ کردند و دو زره روی هم پوشیدند و بر عمامه‌شان کلاه خود گذاشتند، و بالأخره ماندند و ماندند تا این دین ادامه پیدا کرد و کامل شد. خود حضرت رسول الله (ص) در حفظ خود تلاش می‌کردند، و اگر امام زمان (ع) را در همان ابتدا شهید کرده بودند، الان بشر چه کار می‌کرد؟ پس همت من و شما را می‌طلبد تا آماده دفاع از امام زمانمان باشیم و از خدا بخواهیم کمک کند تا إن شاء الله آن نتایج کامل را به دست آوریم. در واقع با این دعاها به خدا می‌گوییم هم خود خداوند کمک کند در حفظ آن حضرت و در تحقق برنامه‌های او، و هم به ما آمادگی آن کارها را بدهد. اگر ما بخواهیم خدا کسی را حفظ کند دعا می‌کنیم، در این دعا به خدا عرض می‌کنیم که هم خودمان آماده‌ایم از آن حضرت دفاع کنیم و

هم از تو می‌خواهیم که ماوراء توان ناقص ما، خودت آن حضرت را حفظ کن. به یک اعتبار هم در این دعاها ما نظر به جانِ جانمان انداخته‌ایم تا با خدا صحبت کنیم، که خدایا ما ایستاده‌ایم تا از امام‌زمانمان دفاع کنیم؛ یکی از راه‌های دفاع هم همین است که از خدا بخواهیم که کمک کند که امام‌زمان U حفظ شود. مگر شما، امام‌خمینی «رحمة‌الله‌علیه» بنیان‌گذار انقلاب را دعا نمی‌کردید، تا امام «رحمة‌الله‌علیه» توانست راه را به اینجا برساند؟ پس دعا برای امام‌زمان U کردن، زمینه می‌شود تا خداوند تدریجاً فیض خود را به مردم برساند و مردم آماده پذیرش فیض نهایی ظهور شوند و بتوانند امام را درست بپذیرند.